



ДРЖАВНА  
РЕВИЗОРСКА  
ИНСТИТУЦИЈА

**ИЗВЕШТАЈ  
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА  
ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ, РЕМОНТ И  
МОНТАЖУ МАШИНА И ОПРЕМЕ „ПРИМ“ ДОО КОСТОЛАЦ  
ЗА 2019. ГОДИНУ**



**Број: 400-2634/2019-06/7  
Београд, 12. новембар 2020. године**



**САДРЖАЈ:**

**Страна**

**ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ**

Извештај о ревизији финансијских извештаја Привредног друштва за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац за 2019. годину.....3

**ПРИЛОГ I - РЕЗИМЕ НАЛАЗА И ПРЕПОРУКА.....7**

**ПРИЛОГ II - НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ, РЕМОНТ И МОНТАЖУ МАШИНА И ОПРЕМЕ „ПРИМ“ ДОО КОСТОЛАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ.....16**

**ПРИЛОГ III - ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ, РЕМОНТ И МОНТАЖУ МАШИНА И ОПРЕМЕ „ПРИМ“ ДОО КОСТОЛАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ.....61**



## ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

### Извештај о ревизији финансијских извештаја Привредног друштва за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац

#### Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Привредног друштва за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац за 2019. годину који обухватају 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о токовима готовине; 5) Извештај о променама на капиталу и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу извештаја Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји за 2019. годину, по свим материјално значајним питањима дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Привредног друштва за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац на дан 31. децембар 2019. године, као и резултате његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

#### Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

- 1) Друштво у финансијским извештајима нема исказану позицију у оквиру нематеријалне имовине - софтвер и остала права, јер је целокупну набавку пословног софтвера књижило на трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера. Наведено није у складу са чланом 5 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике<sup>1</sup> и чланом 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, као и параграфом 21 МРС 38 - Нематеријална имовина којим је прописано да нематеријалну имовину треба признати ако је вероватно да ће се будуће економске користи, које су приписиве имовини, улићи у ентитет и ако се набавна вредност имовине може поуздано одмерити. Поред тога Друштво није поступило ни у складу са параграфом 15 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја којим је прописано да финансијски извештаји треба истинито (фер) да прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине. На тај начин Друштво је преценило трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера и потценило резултат из ранијих година.
- 2) Друштво је у својим финансијским извештајима исказало већу вредност основних средстава за износ од 29.683 хиљаде динара, јер се приликом обрачуна амортизације није доследно придржавало члана 11 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама којим је дефинисано да се некретнине, постројења и опрема амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења и опреме. За обрачун амортизације коришћена је погрешна (умањена) основица која је произвела мањи годишњи износ амортизације и већу вредност основних средстава.
- 3) Нисмо се уверили у висину исказаног стања залиха материјала и резервних делова у износу од 152.802 хиљаде динара, јер Друштво није на датум биланса стања, а ни у ранијим годинама вршило процену на нето остварљиву вредност залиха које нису

<sup>1</sup> „Службени гласник РС“, број 95/14



употребљиве за даљи процес производње или немају својства која су имале при набавци. На тај начин Друштво није поступило у складу са параграфом 28 МРС 2 - Залихе, којим је прописано да се након почетног признавања по набавној вредности, кад год постоје индиције да су залихе обезвређене, а најмање на сваки датум биланса стања, потребно утврдити нето остварљиву или надокнадиву вредност залиха.

- 4) Друштво приликом набавке залиха, у материјалном књиговодству, евидентира поједине артикле на ставке артикала којима не припадају, што проузрокује погрешну просечну цену коштања па самим тим и погрешно вредновање залиха на дан биланса, што је супротно параграфу 15 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја којим је прописано да финансијски извештаји треба истинито (фер) да прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине.
- 5) Нисмо се уверили у висину исказаног стања залиха недовршене производње и готових производа у износу од 23.982 хиљаде динара, јер је Друштво у обрачун цене коштања учинака, без утврђених критеријума вршило распоред директних трошкова, који се укључују у цену коштања готових производа, као и трошкове који представљају расход периода, што није у складу са параграфима од 12 - 18 МРС 2 - Залихе. Ефекти наведене неправилности на финансијске извештаје нису утврђени, јер рачуноводственим политикама или другим интерним актом нису уређене врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања залиха учинака.
- 6) Приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, Друштво није извршило обрачун резервисања за отпремнине, као ни за јубиларне награде запослених у складу са захтевима МРС 19 - Примања запослених. Друштво на дан 31. децембра 2019. године има 725 запослених на неодређено време, просечна старост запослених износи 42 године, и у 2019. години исказани су расходи по основу отпремнина и јубиларних награда у износу од 8.693 хиљаде динара, а да није вршило обрачун резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених у 2019. години и ранијим годинама. Наведено поступање Друштва није у складу са параграфима 4 и 5 МРС 19 - Примања запослених.
- 7) Нисмо се уверили у вредност исказаних обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине у износу од 363 хиљаде динара, исказани нето добитак у износу од 11.948 хиљада динара, пасивна временска разграничења исказана у износу 155 хиљада динара, и активна временска разграничења у износу од 777 хиљада динара, као и одложене пореске приходе периода у износу од 830 хиљада динара јер је Друштво за обрачун пореза на добит у пореском билансу исказало мањи износ амортизације обрачунат у финансијским извештајима за 2019. годину и ранијим годинама од износа који је требало бити исказан, због примене погрешне основице при обрачуну рачуноводствене амортизације сталних средстава. Такође, у пореском билансу Друштво је мање исказало амортизацију која се признаје у пореске сврхе за износ од 429 хиљада динара, јер није узело у обзир износ порески обрачунате амортизације за стална средства прибављена у 2019. години, што је супротно МРС 12 - Порез на добитак.
- 8) Друштво је у оквиру трошкова увођења, контроле и одржавања софтвера књижило вредност радова на увођењу софтвера уместо на рачуну нематеријална имовина у износу од најмање 2.259 хиљада динара, што није у складу са чланом 42, а у вези члана 5 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, и на тај начин преценило трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера и потценило нематеријалну имовину.
- 9) Друштво је неправилно обрачунавало амортизацију за основна средства која су била предмет процене фер вредности у 2013. години, за годишње обрачуне амортизације од



2014. године па надаље у износу од 29.683 хиљаде динара, јер је за иста сваке године утврђивало нову основицу за обрачун амортизације, на начин да се новопроцењена вредност умањивала за резидуалну вредност и укупно отписану вредност и делила са корисним веком употребе. Отписана вредност се сваке године увећавала за обрачунати износ амортизације текуће године, која је утицала на смањење основица за обрачун, а самим тим и годишњи износ амортизације. Производ тога је да су износи амортизације из године у годину све мањи, а годишњи износ који се амортизује није алоциран на системској основи у току века коришћења средства што није у складу са параграфом 50 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и усвојеним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама којим је прописан метод пропорционалног отписивања некретнина, постројења и опреме. На тај начин Друштво је потценило трошкове амортизације и преценило резултат из ранијих година.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији<sup>2</sup>, Пословником Државне ревизорске институције<sup>3</sup> и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 - Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

### **Остала питања**

Финансијски извештаји Друштва нису у ранијем периоду били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

### **Одговорност руководства за финансијске извештаје**

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

### **Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја**

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази

<sup>2</sup> „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/07, 36/2010 и 44/2018 - др. закон)

<sup>3</sup> „Службени гласник РС“, број 9/2009



постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.
- Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

**Генерални државни ревизор**

---

**Др Душко Пејовић**  
**Државна ревизорска институција**  
**Макензијева 41**  
**11000 Београд**  
**12. новембар 2020. године**



## **ПРИЛОГ I**

### **РЕЗИМЕ НАЈАЗА И ПРЕПОРУКА**



Приоритет налаза и датих препорука је одређен према следећем:

- Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.
- Приоритет 2 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.
- Приоритет 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.





**САДРЖАЈ**

*Страна*

<b>1. Резиме налаза.....</b>	<b>10</b>
<b>2. Резиме датих препорука.....</b>	<b>13</b>
<b>3. Захтев за достављање Одазивног извештаја.....</b>	<b>15</b>



## 1. Резиме налаза

Као што је објашњено у Напоменама уз Извештај о ревизији финансијских извештаја Привредног друштва за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац за 2019. годину, утврђене су следеће неправилности које су разврстане по приоритетима, односно редоследу по којем треба да буду отклоњене:

### ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

- 1) Као што је објашњено у тачки 3.3.4 Напомена, Друштво није извршило обезвређење потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге на терет расхода у износу од најмање 532 хиљаде динара, што није у складу са чланом 31 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима, параграфима 58 59 и 63 МРС 39 - Финансијски инструменти, којима је прописано да ентитет треба да процењује на крају сваког извештајног периода да ли постоји неки објективан доказ да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе средстава.
- 2) Као што је објашњено у тачки 3.3.6 Напомена, Друштво није извршило исправку вредности потраживања од запослених на име набавке и превоза огрева у износу 448 хиљада динара, која се односе на потраживања из 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017. и 2018. године, иако је чланом 32 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама дефинисано да се исправка вредности врши за потраживања од правних и физичких лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана. Наведено није у складу са параграфом 58 МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење, по коме Друштво треба да процењује на крају сваког извештајног периода да ли постоји неки објективан доказ да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе средстава.

### ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 3) Као што је објашњено у тачки 3.3.1 Напомена, Друштво у финансијским извештајима нема исказану позицију у оквиру нематеријалне имовине - софтвер и остала права, јер је целокупну набавку пословног софтвера књижило на трошковима увођења, контроле и одржавања софтвера. Наведено није у складу са чланом 5 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и чланом 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, као и параграфом 21 МРС 38 - Нематеријална имовина којим је прописано да нематеријалну имовину треба признати ако је вероватно да ће се будуће економске користи, које су приписиве имовини, улићи у ентитет и ако се набавна вредност имовине може поуздано одмерити. Поред тога Друштво није поступило ни у складу са параграфом 15 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја којим је прописано да финансијски извештаји треба истинито (фер) да прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине. На тај начин Друштво је преценило трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера и потценило резултат из ранијих година.
- 4) Као што је објашњено у тачки 3.3.2 Напомена, Друштво је у својим финансијским извештајима исказало већу вредност основних средстава за износ од 29.683 хиљаде динара, јер се приликом обрачуна амортизације није доследно придржавало члана 11 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама којим је дефинисано да се некретнине, постројења и опрема амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења и



опреме. За обрачун амортизације коришћена је погрешна (умањена) основица која је произвела мањи годишњи износ амортизације и већу вредност основних средстава.

- 5) Као што је објашњено у тачки 3.3.3 Напомена, Нисмо се уверили у висину исказаног стања залиха материјала и резервних делова у износу од 152.802 хиљаде динара, јер Друштво није на датум биланса стања, а ни у ранијим годинама вршило процену на нето остварљиву вредност залиха које нису употребљиве за даљи процес производње или немају својства која су имале при набавци. На тај начин Друштво није поступило у складу са параграфом 28 МРС 2 - Залихе, којим је прописано да је након почетног признавања по набавној вредности, кад год постоје индиције да су залихе обезвређене, а најмање на сваки датум биланса стања, потребно утврдити нето остварљиву или надокнадиву вредност залиха.
- 6) Као што је објашњено у тачки 3.3.3 Напомена, Друштво приликом набавке залиха, у материјалном књиговодству, евидентира поједине артикле на ставке артикала којима не припадају, што проузрокује погрешну просечну цену коштања, самим тим и погрешно вредновање залиха на дан биланса, што је супротно параграфу 15 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја којим је прописано да финансијски извештаји треба истинито (фер) да прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине.
- 7) Као што је објашњено у тачки 3.3.3 Напомена, Нисмо се уверили у висину исказаног стања залиха недовршене производње и готових производа у износу од 23.982 хиљаде динара, јер је Друштво у обрачун цене коштања учинака, без утврђених критеријума вршило распоред директних трошкова који се укључују у цену коштања готових производа, као и трошкове који представљају расход периода што није у складу са параграфима од 12 - 18 МРС 2 - Залихе. Ефекти наведене неправилности на финансијске извештаје нису утврђени, јер рачуноводственим политикама или другим интерним актом нису уређене врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања залиха учинака.
- 8) Као што је објашњено у тачки 3.3.11 Напомена, Приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, Друштво није извршило обрачун резервисања за отпремнине, као ни за јубиларне награде запослених у складу са захтевима МРС 19 - Примања запослених. Друштво на дан 31. децембар 2019. године има 725 запослених на неодређено време, просечна старост запослених износи 42 године, и у 2019. години исказани су расходи по основу отпремнина и јубиларних награда у износу од 8.693 хиљаде динара, а да није вршило обрачун резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених у 2019. години и ранијим годинама. Наведено поступање Друштва није у складу са параграфима 4 и 5 МРС 19 - Примања запослених.
- 9) Као што је објашњено у тачки 3.3.12 Напомена, Нисмо се уверили у вредност исказаних обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине у износу од 363 хиљаде динара, исказани нето добитак у износу од 11.948 хиљада динара, пасивна временска разграничења исказана у износу од 155 хиљада динара, и активна временска разграничења у износу од 777 хиљада динара, као и одложене пореске приходе периода у износу од 830 хиљада динара јер је Друштво за обрачун пореза на добит у пореском билансу исказало мањи износ амортизације обрачунат у финансијским извештајима за 2019. годину и ранијим годинама од износа који је требао бити исказан, због примене погрешне основице при обрачуну рачуноводствене амортизације сталних средстава. Такође, у пореском билансу Друштво је мање исказало амортизацију која се признаје у пореске сврхе за износ од 429 хиљада динара, јер није узело у обзир износ порески



обрачунате амортизације за стална средства прибављена у 2019. години, што је супротно МРС 12 - Порез на добитак.

- 10) Као што је објашњено у тачки 3.3.15 Напомена, Друштво приликом пријема нефактурисаног материјала по отпремници, није евидентирало ПДВ на активним временским разграничењима, што није у складу са чланом 22, а у вези са чланом 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и чланом 16 став 1 тачка 1) Закона о порезу на додату вредност<sup>4</sup>.
- 11) Као што је објашњено у тачки 3.4.2 Напомена, Друштво је у оквиру трошкова увођења, контроле и одржавања софтвера књижило вредност радова на увођењу софтвера, уместо на рачуну нематеријална имовина у износу од најмање 2.259 хиљада динара, што није у складу са чланом 42, а у вези са чланом 5 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, и на тај начин преценило трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера и потценило нематеријалну имовину.
- 12) Као што је објашњено у тачки 3.4.1.2 Напомена, Друштво је неправилно обрачунавало амортизацију за основна средства, која су била предмет процене фер вредности у 2013. години, за годишње обрачуне амортизације од 2014. године па надаље у износу од 29.683 хиљаде динара, јер је за иста сваке године утврђивало нову основицу за обрачун амортизације, на начин да се новопроцењена вредност умањивала за резидуалну вредност и укупно отписану вредност и делила са корисним веком употребе. Отписана вредност се сваке године увећавала за обрачунати износ амортизације текуће године, која је утицала на смањење основица за обрачун, а самим тим и годишњи износ амортизације. Производ тога је да су износи амортизације из године у годину све мањи, а годишњи износ који се амортизује није алоциран на системској основи у току века коришћења средства, што није у складу са параграфом 50 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и усвојеним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама којим је прописан метод пропорционалног отписивања некретнина, постројења и опреме. На тај начин Друштво је потценило трошкове амортизације и преценило резултат из ранијих година.

### ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

- 13) Као што је објашњено у тачки 2.1.5 Напомена, Постојећи систем финансијског управљања и контроле није у потпуности успостављен на начин како је прописано Законом о буџетском систему<sup>5</sup>, Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору<sup>6</sup>, који се примењивао до 25. децембра 2019. године и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору<sup>7</sup>, који се примењује од 26. децембра 2019. године, јер:

(1) Друштво није предало Министарству финансија годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2019. годину, што није у складу са чланом 81 став 5 Закона о буџетском систему;

<sup>4</sup> „Службени гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 - испр., 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 6/14, 68/14 - др. закон, 142/14, 5/15, 83/15, 5/16, 108/16, 7/17, 113/17, 13/18, 30/18, 4/19, 72/19

<sup>5</sup> „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19

<sup>6</sup> „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13

<sup>7</sup> „Службени гласник РС“, бр. 89/19



(2) Друштво није интерним актом одредило методе алокације директних и индиректних трошкова по носиоцима тј. распоређивање трошкова на њихове носиоце, пре почетка књижења обрачуна трошкова и учинака у погонском књиговодству, нити је утврдило критеријум при преносу трошкова, који се могу укључити у цену коштања готових производа и трошкови који представљају расход периода, и није донело акт којим би уредило која лица имају право на коришћење репрезентације, у којим случајевима и до којег износа, што није у складу са чланом 81 став 1 - 3 Закона о буџетском систему;

(3) Друштво није утврдило ризике у свим деловима пословања, нити је сачинило мапе пословних процеса, што није у складу са чланом 5 и 6 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењивао до 25. децембра 2019. године и чланом 6 и 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењује од 26. децембра 2019. године.

2) Као што је објашњено у тачки 2.2 Напомена, Друштво није: нормативно успоставило посебну, функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију, с обзиром да је корисник јавних средстава који има више од 250 запослених; предало Министарству финансија годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2019. годину; донело стратешки трогодишњи план који би обухватио 2019. годину, ни годишњи план за 2019. годину, што није у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и чланом 4, 23, 25 и 32 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору<sup>8</sup>.

## 2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

Привредном друштву за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац препоручујемо да отклони неправилности према следећим приоритетима:

### ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

- (1) Препоручује се Друштву да приликом израде финансијских извештаја поштује принципе и правила дефинисана усвојеним рачуноводственим политикама, која се односе на обезвређење потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге. (Напомена број 3.3.4 - Препорука број 8)
- (2) Препоручује се Друштву да приликом израде финансијских извештаја поштује принципе и правила дефинисана усвојеним рачуноводственим политикама, која се односе на исправку вредности потраживања од запослених. (Напомена број 3.3.6 - Препорука број 9)

### ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- (3) Препоручује се Друштву да евидентира нематеријалну имовину у складу са МРС 38 - Нематеријална имовина и Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама (Напомена број 3.3.1 - Препорука број 3)

<sup>8</sup> „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13



- (4) Препоручује се Друштву да изврши обрачун годишње амортизације сталних средстава у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и да исти евидентира у својим пословним књигама. (Напомена број 3.3.2 - Препорука број 4)
- (5) Препоручује се Друштву да изврши обезвређење залиха материјала и резервних делова у складу са параграфом 28 МРС 2 - Залихе, и да расход од обезвређења евидентира у својим пословним књигама. (Напомена број 3.3.3 - Препорука број 5)
- (6) Препоручује се Друштву да приликом набавке материјала и резервних делова исте евидентира на припадајуће ставке артикала и на тај начин омогући да финансијски извештаји истинито (фер) прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине. (Напомена број 3.3.3 - Препорука број 6)
- (7) Препоручује се Друштву да интерним актом уреди врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања учинака. (Напомена број 3.3.3 - Препорука број 7)
- (8) Препоручује се Друштву да поступи у складу са МРС 19 - Примања запослених. (Напомена број 3.3.11 - Препорука број 10)
- (9) Препоручује се Друштву да у пореском билансу прикаже исправан износ рачуноводствене и пореске амортизације као и порез на добит у складу са МРС 12 - Порез на добитак. (Напомена број 3.3.12 - Препорука број 11)
- (10) Препоручује се Друштву да приликом пријема нефактурисаног материјала евидентира порез на додату вредност у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и Законом о порезу на додату вредност. (Напомена број 3.3.15 - Препорука број 12)
- (11) Препоручује се Друштву да увођење софтвера књижи у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима. (Напомена број 3.4.2 - Препорука број 13)
- (12) Препоручује се Друштву да обрачун амортизације за стална средства врши у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и усвојеним рачуноводственим политикама. (Напомена број 3.4.2 - Препорука број 14)

### **ПРИОРИТЕТ 3 (низак)**

- (13) Препоручује се Друштву да у складу са чланом 81 Закона о буџетском систему и одредбама Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењује од 26. децембра 2019. године, успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле, са акцентом на следећим мерама:
  - 1) доставља годишњи извештај о финансијском управљању и контроли Министарству финансија,
  - 2) одреди интерним актом методе алокације директних и индиректних трошкова по носиоцима тј. распоређивање трошкова на њихове носиоце; утврди критеријум при преносу трошкова, који се могу укључити у цену коштања готових производа и трошкови који представљају расход периода, као и да уреди интерним актом начин коришћења репрезентације (која лица имају право на коришћење репрезентације, у којим случајевима, до којег износа и др.) и





3) сачини мапе пословних процеса и идентификује ризике, процену и неповољне догађаје по остварење циљева у свим деловима пословања. (Напомена број 2.1.5 - Препорука број 1)

(2) Препоручује се Друштву да нормативно успостави посебну, функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију и да доставља Министарству финансија годишњи извештај о раду интерне ревизије. (Напомена број 2.2 - Препорука број 2)

### 3. Захтев за достављање Одазивног извештаја

Субјект ревизије Привредно друштво за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (Одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз Одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије Привредно друштво за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац у Одазивном извештају треба да искаже мере исправљања по основу откривених неправилности, односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја, који могу да садрже и препоруке за њихово отклањање.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији Одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност Одазивног извештаја, тј. провериће истинитост навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца Одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности Одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у Одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији Одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да Одазивни извештај не указује да су откривене неправилности или несврхисходности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 став 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА  
ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ, РЕМОНТ И МОНТАЖУ МАШИНА И  
ОПРЕМЕ „ПРИМ“ ДОО КОСТОЛАЦ ЗА 2019. ГОДИНУ**





САДРЖАЈ	Страна
1. Основни подаци о субјекту ревизије	18
2. Интерна финансијска контрола	19
2.1 Финансијско управљање и контрола	19
2.1.1 Контролно окружење	19
2.1.2 Управљање ризицима	20
2.1.3 Контролне активности	21
2.1.4 Информисање и комуникације	21
2.1.5 Праћење и процена система	22
2.1.6 Интерна ревизија	23
3. Финансијски извештаји	24
3.1 Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја и рачуноводствене политике	24
3.1.1 Вођење пословних књига	24
3.1.2 Организација рачуноводства	24
3.2 Рачуноводствене политике	25
3.3 Биланс стања	38
3.3.1 Нематеријална имовина	38
3.3.2 Некретнине, постројења и опрема	39
3.3.3 Залихе	40
3.3.4 Потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге	42
3.3.5 Потраживања по основу продаје	43
3.3.6 Друга потраживања	44
3.3.7 Готовински еквиваленти и готовина	45
3.3.8 Активна временска разграничења	45
3.3.9 Ванбилансна имовина	46
3.3.10 Капитал	46
3.3.11 Дугорочна резервисања и обавезе	46
3.3.12 Одложене пореске обавезе	47
3.3.13 Краткорочне финансијске обавезе	48
3.3.14 Примљени аванси, депозити и кауције	48
3.3.15 Обавезе из пословања	48
3.3.16 Остале краткорочне обавезе	50
3.3.17 Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	51
3.3.18 Пасивна временска разграничења	51
3.4 Биланс успеха	51
3.4.1 Пословни приходи	51
3.4.1.2 Други пословни приходи	52
3.4.2 Пословни расходи	53
3.4.3 Финансијски приходи	58
3.4.4 Финансијски расходи	58
3.4.5 Остали приходи	58
3.4.6 Остали расходи	58
3.4.7 Нето добитак	59
3.5 Извештај о осталом резултату	59
3.6 Извештај о променама на капиталу	59
3.7 Извештај о токовима готовине	59
3.8 Напомене уз финансијске извештаје	59



## 1. Основни подаци о субјекту ревизије

Привредно друштво за Производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац (у даљем тексту: Друштво) основано је за потребе Електропривреде Србије Уговором о оснивању, који је закључен 2003. године између Електропривреда Србије - Јавно предузеће Површински копови „Костолац“ са п.о. и Електропривреда Србије - Јавно предузеће „Термоелектране Костолац“ са п.о, допуњен Анексом уговора о оснивању, закљученим између истих уговорних страна 2005. године.

Друштво је регистровано 22. марта 2004. године у Трговинском суду у Пожаревцу под бројем ФИ 192/2004 и уписано у Регистар привредних субјеката код Агенције за привредне регистре под БД 13372 од 18. маја 2005. године.

Уговорима о преносу удела у Друштво, закљученим 11. октобра 2005. године, између Електропривреда Србије - Јавно предузеће Површински копови „Костолац“ и Електропривреда Србије - Јавно предузеће „Термоелектране Костолац“ (са једне стране) и Владе Републике Србије (са друге стране), њихове целокупне уделе и сва оснивачка права оснивачи су пренели на Републику Србију, ради наставка обављања делатности за потребе Електропривреде Србије.

Влада Републике Србије је донела Одлуку о измени Оснивачког акта Привредног друштва за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац<sup>9</sup>.

Пословно име Друштва: Привредно друштво за производњу, ремонт и монтажу машина и опреме „Прим“ д.о.о. Костолац.

Скраћено пословно име: „Прим“ д.о.о. Костолац.

Матични број: 17577697

ПИБ:103406102

Правна форма: привредно друштво

Седиште: Карађорђева бб, Костолац

Претежна делатност: 2562 - машинска обрада метала

Време трајања: неограничено

Друштво може обављати и друге делатности у складу са законом.

Друштво је основано као једночлано друштво са 100% удела Републике Србије.

Удео члана Друштва у основном капиталу износи 100% односно 579.472 хиљаде динара.

Основни капитал Друштва уписан је у Агенцији за привредне регистре као:

- Укупан новчани капитал у износу од 198.000 хиљада динара и
- Укупан неновчани капитал у износу од 381.472 хиљаде динара.

Управљање Друштвом је организовано као једнодомно. Органи Друштва су Скупштина и Директор.

На дан 31. децембар 2019. године, Друштво има 725 запослених.

Појединачне финансијске извештаје Друштва потписује одговорно лице (директор) Друштва.

Финансијски извештаји су предмет ревизије од стране изабраног независног ревизора. Скупштина Друштва доноси одлуку о усвајању финансијских извештаја и Извештаја

<sup>9</sup> „Службени гласник РС“, број 28/16



независног ревизора. У складу са Законом о рачуноводству<sup>10</sup>, Друштво је усвојени финансијски извештај, са Извештајем независног ревизора, предало Агенцији за привредне регистре дана 16. јуна 2020. године.

## 2. Интерна финансијска контрола

### 2.1 Финансијско управљање и контрола

Одредбама члана 81 Закона о буџетском систему прописано је да корисници јавних средстава успостављају финансијско управљање и контролу, која се спроводи политикама, процедурама и активностима са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће своје циљеве остварити кроз: пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима; реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја; економично, ефикасно и ефективно коришћење средстава; заштиту средстава и података (информација). У истом члану је прописано да финансијско управљање и контрола обухвата следеће елементе: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникација, и праћење и процена система, као и да се финансијско управљање и контрола организује као систем процедура и одговорности свих лица у организацији.

Министар финансија је донео Правилник о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењивао до 25. децембра 2019. године и Правилник о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењује од 26. децембра 2019. године.

#### 2.1.1 Контролно окружење

Контролно окружење има значајан утицај на одлучивање и извршавање планираних активности, као и на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Друштва.

Контролно окружење је резултат односа начина руковођења, подршке руководства, компетентности, етичких и моралних вредности и интегритета руководства и запослених. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају функције и надлежности, начин рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Друштва и одговарајуће субординације.

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова (радних места) Друштва број 213 од 24. јануара 2008. године (са изменама и допунама извршеним у периоду од 2011. до 2019. године), послови се обављају у оквиру 11 основних организационих делова, и то: 010 Заједничка служба, 020 РЈ за производњу и оправку челичних конструкција и делова, 030 РЈ за производњу и оправку машина, опреме и делова, 040 РЈ за машинску обраду, 050 РЈ за припрему материјала, 060 РЈ за производњу и оправку ваљака, 070 РЈ за одржавање електро машина и пумпи, 080 РЈ за одржавање, ремонт и монтажу рударске опреме, 090 РЈ за одржавање и ремонт Термоелектране А, 100 РЈ за одржавање и ремонт Термоелектране Б и 110 РЈ за одржавање погона, опреме и транспорт. У оквиру Заједничке службе организоване су следеће унутрашње организационе јединице: Секретаријат директора, Служба за правне, кадровске и опште послове, Служба за комерцијалне послове, Служба за финансијске послове, Служба за безбедност и здравље на раду и ППЗ, Одељење за план, анализу и статистику, Одељење за

<sup>10</sup> „Службени гласник РС“, бр. 62/13 и 30/18



контролу квалитета, Одељење технолошко оперативне припреме и Одељење конструкционе припреме. У прилогу Правилника је табеларни део са називима радних места, коефицијентима, степеном и врстом стручне спреме, радним искуством и презименом и именом извршиоца посла.

Колективним уговором код послодавца ПД „Прим“ д.о.о. Костолац број 2438 од 28. новембра 2014. године уређена су, између осталог, права, обавезе и одговорности из радног односа запослених. Директор Друштва је дао сагласност број 3361 од 24. новембра 2017. године да се Колективни уговор примењује и након истицања 28. новембра 2017. године. Измене Колективног уговора су извршене Споразумом број 1618 од 18. јула 2016. године и Анексом број 727 од 28. фебруара 2019. године.

Друштво је своје пословање уредило и осталим општим актима, од којих су поједини: Правилник о дисциплинској одговорности запослених број 2274 од 8. јула 2019. године, Правилник о печатима и штамбиљима број 954 од 16. маја 2006. године, Правилник заштите од пожара број 559 од 25. јуна 2013. године, Правилник о канцеларијском и архивском пословању број 1173 од 29. марта 2019. године, Правилник о безбедности и здрављу на раду број 3518 од 31. децембра 2010. године, Правилник о електронској контроли и евиденцији радног времена запослених број 3236 од 3. октобра 2019. године, Правилник о случајевима и начину провере запослених под утицајем алкохола и других опојних средстава број 3950 од 28. новембра 2019. године, Правилник о поступку унутрашњег узбуђивања број 1550 од 15. септембра 2015. године, Правилник о видео надзору број 3877 од 27. новембра 2018. године, Акт о безбедности информационо - комуникационог система број 3576 од 2. новембра 2018. године, Обавештење о обавезама корисника приликом коришћења ресурса ИКТ система број 3577 од 2. новембра 2018. године, Обавештење о забрани вршења злостављања и правима, обавезама и одговорности запосленог и послодавца у вези са забраном вршења злостављања број 4189 од 25. децембра 2018. године и Обавештење о правима узбуђивача, поступку узбуђивања, као и другим питањима од значаја за узбуђивање и заштиту узбуђивача број 4190 од 25. децембра 2018. године.

Органи Друштва су Скупштина и директор. Одлуку о одређивању и разрешењу председника и чланова Скупштине доноси оснивач, а Скупштина именује директора Друштва.

### **2.1.2 Управљање ризицима**

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имиџа, политички ризик, као и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату плата. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Друштва, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

У области производње и услуга (демонтажа, монтажа, ремонт и одржавање машинске и електро опреме) за електропривреду и индустрију Друштво примењује систем менаџмента квалитета који је у складу са захтевима стандарда EN ISO 9001:2015 и стандарда ISO 14001:2015. Друштво је донело Процедуру QP - 6.1 Управљање ризицима која се односи на стандард ISO 9001:2015. Овом процедуром утврђује се начин на који се идентификују,



анализирају, класификују и мере ризици који се могу јавити приликом обављања пословне делатности, као и начин на који се спроводе активности управљања и праћења односних ризика.

Друштво није утврдило ризике у осталим деловима пословања.

Друштво није донело мапе пословних процеса.

### 2.1.3 Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем планираних активности, задатака и програма. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане. Контролне активности се спроводе у целој организацији, на свим нивоима и на свим функцијама. Оне обухватају широк дијапазон активности за детекцију и превенцију, које су прилично разнолике попут: процедуре за ауторизацију и одобрење; расподела дужности (ауторизација, обрада, евидентирање, контрола); контроле над приступом ресурсима и евиденцијама; верификације; усклађеност; контрола оперативног учинка; контрола пословања, процеса и активности; надзор (додела дужности, контрола, одобрење, упутства и обука).

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације с циљем да се утврди и елиминирају њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду. Друштво би требало да успостави адекватну равнотежу између контролних активности за детекцију и превенцију. Контроле морају бити одговарајуће, а трошкови за њихово увођење мањи од очекиване користи од њиховог увођења.

У поступку ревизије су утврђене неправилности које указују на недостатке система финансијског управљања и контроле, наведене у Напоменама.

### 2.1.4 Информисање и комуникације

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. Њега чине, запослени, сви предвиђени поступци, успостављање евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се то остварило успостављен је развијен информациони систем којим се обухватају опште контроле и контроле појединих рачунарских апликација, што подразумева успостављање одговарајућег рачуноводственог система путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

Друштво за обраду рачуноводствених података користи „АВ soft“ програмски пакет, чији су модули: БЛАГ - Благајна, ДУГА - уговори, ФАКТ - фактурисање, ФИПО - финансијско књиговодство, КАД - кадровска евиденција, МАГИК - магацинско пословање, ОСА - основна





средства, ОЗ - обрачун зарада, ПОГС - погонско књиговодство, ПОПЛ - праћење производње, РОК - робно - материјално књиговодство и ВИР - вирмани.

Финансијски извештаји за пословну 2019. годину су предати Агенцији за привредне регистре дана 16. јуна 2020 године.

### 2.1.5 Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

**Налаз:** Постојећи систем финансијског управљања и контроле није у потпуности успостављен на начин како је прописано Законом о буџетском систему, Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењивао до 25. децембра 2019. године и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењује од 26. децембра 2019. године, јер:

(1) Друштво није предало Министарству финансија Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2019. годину, што није у складу са чланом 81 став 5 Закона о буџетском систему;

(2) Друштво није интерним актом одредило методе алокације директних и индиректних трошкова по носиоцима тј. распоређивање трошкова на њихове носиоце, пре почетка књижења обрачуна трошкова и учинака у погонском књиговоду, нити је утврдило критеријум при преносу трошкова који се могу укључити у цену коштања готових производа и трошкова који представљају расход периода и није донело акт којим би уредило која лица имају право на коришћење репрезентације, у којим случајевима и до којег износа, што није у складу са чланом 81 став 1 - 3 Закона о буџетском систему.

(3) Друштво није утврдило ризике у свим деловима пословања, нити је сачинило мапе пословних процеса, што није у складу са чланом 5 и 6 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењивао до 25. децембра 2019. године и чланом 6 и 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењује од 26. децембра 2019. године.

**Ризик:** Услед недостављања годишњег извештаја о финансијском управљању и контроли, постоји ризик неправилног поступања. Услед неодређивања методе алокације директних и индиректних трошкова по носиоцима, постоји ризик неправилног распореда трошкова на носиоце. Неутврђивање критеријума за пренос трошкова који улазе у цену коштања готових производа, постоји ризик да се неадекватно утврди цена коштања готових производа. Пропуштањем да се уреди начин коришћења репрезентације, постоји ризик од њиховог неправилног коришћења и неадекватног праћења трошкова. Несачињавањем мапа пословних процеса, постоји ризик неуспостављања поделе одговорности, овлашћења, права и обавеза и нивоа извештавања. Услед неутврђивања ризика у свим деловима пословања, постоји ризик од наступања догађаја и ситуација које могу неповољно утицати на остварење циљева Друштва.



**Препорука број 1:** Препоручује се Друштву да у складу са чланом 81 Закона о буџетском систему и одредбама Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који се примењује од 26. децембра 2019. године, успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле, са акцентом на следећим мерама:

- 1) доставља годишњи извештај о финансијском управљању и контроли Министарству финансија,
- 2) одреди интерним актом методе алокације директних и индиректних трошкова по носиоцима тј. распоређивање трошкова на њихове носиоце; утврди критеријум при преносу трошкова, који се могу укључити у цену коштања готових производа и трошкова који представљају расход периода, као и да уреди интерним актом начин коришћења репрезентације (која лица имају право на коришћење репрезентације, у којим случајевима, до којег износа и др) и
- 3) сачини мапе пословних процеса и идентификује ризике, процену и неповољне догађаје по остварење циљева у свим деловима пословања.

### 2.1.6 Интерна ревизија

Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописује заједничке критеријуме за организовање и стандарде и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе уређује послове интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Друштво је закључило Уговор о делу број 164/1 од 27. јануара 2014. године са физичким лицем за обављање послова интерне ревизије.

Према објашњењу овлашћеног лица од 28. септембра 2020. године, сарадњу са интерним ревизором одвијала се усмено (телефонским путем и електронском поштом), када је било потребе за стручним мишљењем; периодично су се слали извештаји на захтев интерног ревизора; интерни ревизор није достављао извештаје о извршеним интерним ревизијама; стратешки план није донет пре 2020. године; нису донети годишњи планови од стране интерног ревизора.

Друштво је закључило Уговор о делу број 557 од 19. фебруара 2020. године са другим физичким лицем за обављање послова интерне ревизије за 2020. годину у року до 31. децембра 2020. године.

Друштво је донело Стратешки план интерне ревизије за период 2020 - 2022. године и Годишњи план интерне ревизије за 2020. годину. Одобрена је Повеља интерне ревизије од 4. марта 2020. године од стране директора Друштва. Интерни ревизор је сачинио Етички кодекс интерне ревизије.

Број запослених у Друштву током 2019. године кретао се од 789 до 811 запослених на месечном нивоу.



**Налаз:** Друштво није: нормативно успоставило посебну, функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију, с обзиром да је корисник јавних средстава који има више од 250 запослених; предало Министарству финансија годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2019. годину; донело стратешки трогодишњи план који би обухватио 2019. годину, ни годишњи план за 2019. годину, што није у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и чланом 4, 23, 25 и 32 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

**Ризик:** Нормативно неустављање посебне, функционално независне организационе јединице за интерну ревизију постоји ризик да изостане помоћ кориснику јавних средстава да оствари своје циљеве, кроз систематично и дисциплиновано процењивање и вредновање управљања ризицима, контроле и управљања корисником јавних средстава. Недоношењем стратешког трогодишњег плана и годишњег плана интерне ревизије, постоји ризик да се ревизије не врше. Недостављањем годишњег извештаја о раду надлежном органу постоји ризик неправилног поступања.

**Препорука број 2:** Препоручује се Друштву да нормативно успостави посебну, функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију и да доставља Министарству финансија годишњи извештај о раду интерне ревизије.

### 3. Финансијски извештаји

#### 3.1 Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја и рачуноводствене политике

##### 3.1.1 Вођење пословних књига

Вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја Друштво врши у складу са Законом о рачуноводству, Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ), Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике<sup>11</sup>.

Приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, Друштво је применило рачуноводствене политике дефинисане Одлуком број 166 од 27. јануара 2014. године и Одлуком број 3057 од 17. септембра 2019. године.

Основне рачуноводствене политике наведене су у Напомени 3.2.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД).

Финансијски извештаји усвојени су од стране Скупштине Друштва Одлуком број 2259 од 11. јуна 2020. године.

##### 3.1.2 Организација рачуноводства

Правилником о рачуноводству од 21. јула 2005. године (без потписа, печата и деловодног броја) уређена су начела, упутства и смернице за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, организација и начин вођења пословних књига, рачуноводствене исправе, лица одговорна за састављање и контролу рачуноводствених исправа, закључивање и

<sup>11</sup> „Службени гласник РС“, број 95/14 и 144/14





чување пословних књига и рачуноводствених исправа, усклађивање пословних књига, попис имовине и обавеза и усаглашавање потраживања и обавеза, рачуноводствено процењивање, састављање финансијских извештаја и др.

### **3.2 Рачуноводствене политике**

Рачуноводствене политике су посебна начела, основи, конвенције, правила и пракса које Друштво усваја за састављање и презентацију финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

#### **Нематеријална улагања**

Нематеријална улагања су одредива немонетарна средства без физичког садржаја, која служе за производњу или испоруку робе или услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користи у административне сврхе.

Нематеријалним улагањима сматрају се:

- улагања у концесије,
- улагања у развој нових производа и производњу нових или значајно унапређених материјала, уређаја, производа, процеса, система или услуга пре почетка комерцијалне производње или употребе,
- улагање у научно и техничко знање,
- улагање у креирање и примену нових процеса или система,
- улагање у набавку лиценце,
- стицање права на интелектуалну својину, улагање у познавање тржишта и трговачке ознаке (укључујући робне марке и објављене наслове).

Уобичајени примери позиција које се обухватају у оквиру нематеријалних улагања јесу компјутерски софтвер, патенти, ауторска права, играни филмови, листе клијената, права сервисирања хипотека, дозволе за риболов, увозне квоте, франшизе, односи са купцем или добављачем, лојалност купаца, удео на тржишту и маркетиншка права.

#### **Почетно мерење**

Нематеријално средство почетно се мери по набавној вредности или цени коштања. (МРС-38)

Вредност нематеријалног средства се састоји од набавне цене, укључујући увозне дажбине, порезе који се не рефундирају и друге расходе који се могу приписати средству и умањења за све трговинске попусте и рабате. (МРС-38)

Расходи камата током периода финансирања нематеријалног улагања не капитализују се.

#### **Накнадно мерење**

Након почетног признавања нематеријално средство води се по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређивања.

Накнадни издатак на признатом нематеријалном средству признаје се као расход. Ако се тим улагањем омогућава да нематеријално средство донесе будуће економске користи које премашују његов процењени стандардни учинак и тај издатак се може поуздано измерити, повећава се набавна вредност средства. (МРС-38)



## Амортизација

Нематеријална средства амортизују се методом пропорционалног (праволинијског) отписа у року од пет година, осим улагања чије је време коришћења утврђено уговором.

Руководилац организационе целине одређен актом директора у складу са Правилником о рачуноводству одређује корисни век употребе нематеријалног средства.

Нематеријално средство амортизује се по истеку месеца у коме је почело коришћење.

Амортизациони период и метод амортизације се проверавају на крају сваког обрачунског периода. Уколико је очекивани век употребе значајно различит од претходно процењеног, предлог новог корисног века употребе за предметна средства даје руководилац организационе целине која рукује средством о чему надлежни орган доноси одлуку. (МРС-38)

Основицу за амортизацију нематеријалних улагања чини набавна вредност или цена коштања по одбитку њихове преостале вредности.

Корекција трошка амортизације признаје се као расход у билансу успеха за текући и будући период. (МРС-8)

## Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема (у даљем тексту средства) су материјална средства која Друштво користи за употребу у производњи или испоруци робе или пружању услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе, која се користе дуже од једног обрачунског периода.

Класу некретнине, постројења и опреме чине групе средстава сличне природе и употребе у пословању Друштва, као што су:

- земљиште,
- земљиште и зграде,
- машине,
- бродови,
- авиони,
- моторна возила,
- намештај и непокретни инвентар и
- канцеларијска опрема.

Некретнине, постројење и опрема почетно се мере по набавној вредности и цени коштања:

- фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну,
- увозне дажбине и други јавни приходи који се не рефундирају,
- други директно приписиви трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности (утовар, испорука, инсталирање и др.)

У цену коштања не улази камата, административни и други општи фиксни трошкови који се директно не могу приписати средству. (МРС-16, МРС-23)

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања у складу са чланом 20 ове одлуке под условом да она не прелази тржишну вредност. (МРС-16)

Набавна вредност земљишта, која укључује и трошкове демонтаже, уклањања и обнове, признаје се као посебно средство које се амортизује током периода у ком су стечене користи настајањем ових издатака. (МРС-16)



Руководилац организационе целине одређен актом директора у складу са Правилником о рачуноводству, приликом стављања некретнина, постројења и опреме у употреби одређује корисни век употребе.

### **Размена и лизинг**

Некретнине, постројења и опрема добијене по основу размене за друга средства у случају да размена има комерцијални карактер признају се по својој поштеној вредности, осим (а) када трансакција размене нема комерцијалну суштину или (б) када се не може поуздано одмерити поштена вредност ни примљеног ни датог средства. (МРС-16)

Ако набављено средство није одмерено по фер вредности, његова набавна вредност се одмерава по књиговодственој вредности средства које је дато коригованој за примљене и дате доплате.

Постројења и опрема прибављене у послу финансијског лизинга у складу са законом, признају се као средства и обавезе у билансу стања у износима који су на почетку лизинга једнаки поштеној вредности или садашњој вредности минималних рата плаћања, уколико је ова вредност нижа. (МРС-17)

### **Накнадна улагања**

Накнадна улагања у средство повећавају набавну вредност или смањују исправку вредности, у зависности од процењеног преосталог корисног века употребе некретнине, постројења и опрема уколико се са тим улагањем побољшава стање средстава изнад стандардног учинка, нарочито ако се тим улагањем:

- врши измена постројења којим се продужава корисни век употребе, укључујући и повећање капацитета средства,
- врши надоградња машинских делова којим се значајно побољшава квалитет коначног производа,
- усвајају нови производни процеси који омогућавају значајно смањење претходно процењених трошкова пословања. (МРС-16)

Остала улагања на поправкама или одржавању средстава којима се не мења процењени стандардни учинак признају се као расход.

Руководилац организационе целине одређен актом директора у складу са Правилником о рачуноводству одређује преостали процењени век коришћења средстава у које се врши накнадно улагање, како би се у складу с тим кориговала исправка вредности.

Уколико је преостали процењени век коришћења некретнина, постројења и опреме једнак првобитно процењеном, књиговодствена корекција се спроводи сразмерном корекцијом набавне вредности и исправке вредности.

Уколико је преостали процењени век коришћења некретнина, постројења и опреме различит од првобитно процењеног, књиговодствена корекција се спроводи на начин да садашња вредност средстава одржава преостали корисни век коришћења.

### **Накнадно мерење**

После почетног признавања некретнине, постројења и опрема се исказују по ревалоризованом износу, који представља њихову поштену вредност на датум ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ исправке вредности по основу губитака због обезвређивања и то за следеће класе средстава (МРС-16):



- земљиште,
- привредно пословне зграде,
- управне и друге зграде,
- транспортна средства,
- опрема,
- остале непоменуте некретнине и опрема.

Поштена вредност некретнина, постројења и опреме из става 1 овог члана утврђује се проценом по амортизованој вредности замене.

Процена поштене вредности врши се, уколико постоје индиције које указују да се исказани износ (садашња вредност) значајно разликује од процењене тржишне вредности и од амортизоване вредности замене истог средства на дан биланса стања.

Уколико је преостали процењени век коришћења некретнине, постројења и опреме једнак првобитно процењеном, вредносно усклађивање спроводи се сразмерном корекцијом набавне вредности и исправке вредности.

Уколико је преостали процењени век коришћења различит од првобитно процењеног, вредносно усклађивање спроводи се на начин да садашња вредност одражава преостали корисни век коришћења.

Позитиван учинак ревалоризације признаје се у корист капитала као ревалоризациона резерва. Међутим, позитиван учинак ревалоризације признаје се као приход од укидања ревалоризационих резерви истог средства до износа који је једнак негативном учинку ревалоризације који је претходно признат као расход. (МРС-16)

Негативан учинак ревалоризације признаје се као расход, односно на терет ревалоризационих резерви до износа који није већи од укупних ревалоризационих резерви за то исто средство. (МРС-16)

### **Амортизација**

Некретнине, постројења и опрема се амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења и опреме. (МРС-16)

Некретнине, постројења и опрема набављена у току извештајног периода амортизују се по истеку месеца у коме је почело коришћење истих.

Основицу за амортизацију некретнина, постројења и опреме чине садашња вредност средства коју оно има у тренутку када му је одређен преостали век употребе или када је он промењен, умањена за преосталу вредност која се очекује да ће се добити на крају корисног века средства. У случају да је средству мењана вредност ревалоризацијом, ревалоризирана вредност умањена за преосталу вредност која се очекује да ће се добити на крају корисног века средства представља основицу за обрачун амортизације.

Корисни век употребе и метод амортизације средства преиспитују се периодично о чему одлуку доноси надлежни орган. (МРС-16)

Преиспитивање корисног века обавезно се врши за средства чија ће исказана вредност у целини бити амортизована у наредној пословној години, а чијим искоришћењем се оставрује економска корист.



Предлог преосталог корисног века употребе за предметна средства даје руководилац организационе целине одређен актом директора о чему надлежни орган доноси одлуку. Ефекат промене корисног века употребе средства признаје се као приход или расход за текући и будући периоде. (МРС-16, МРС-8)

За потребе пореских извештаја обезбеђује се посебан обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме у складу са пореским прописима.

### **Расход и отуђење имовине**

Некретнине, постројења и опрема престају да се исказују у билансу стања након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекује никаква будућа корист. (МРС-16)

Некретнине, постројења и опрема који су повучени из активне употребе и држе се до отуђења исказују се по износима по којима су исказани на дан повлачења средства из активне употребе.

Добици и губици који проистекну из расхоровања или отуђења некретнина, постројења и опреме утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

Ревалоризациона резерва за та средства директно се преноси на корекцију пренетог резултата. (МРС-16)

### **Обезвређивање вредности имовине**

На дан састављања сваког биланса стања врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена. (МРС-36)

Без обзира да ли постоје назнаке о умањењу вредности врши се тестирање нематеријалне имовине са неограниченим роком трајања и нематеријалне имовине која још није у употреби на умањење вредности једном годишње. У случају да је предметна имовина почетно призната у току извештајног периода тестирање на умањење вредности врши се пре истека извештајног периода. (МРС-36)

Износ који може да се поврати је фер вредност умањена за трошкове продаје или употребна вредност, у зависности од тога која је од њих већа. (МРС-36)

Уколико постоје било какве индиције о томе да је средство, можда обезвређено, за то појединачно средство се врши процена износа који може да се поврати. Уколико за то појединачно средство није могуће да се процени износ који може да се поврати, утврђује се износ који може да се поврати за јединицу која ствара новац којој то средство припада.

Утврђивање корисне вредности врши се за јединицу која ствара новац - привредно друштво. (МРС-36)

Уколико је књиговодствена (садашња) вредност мања или једнака фер вредности умањеној за трошкове продаје или употребној вредности, не врши се утврђивање износа корисне вредности. (МРС-36)

### **Признавање и мерење губитка због обезвређења**

Ако је износ средстава који може да се поврати мањи од износа по којем је исказано, исказана вредност средстава се умањује до износа који може да се поврати. (МРС-36)



За средства која се накнадно мере по ревалоризационој вредности:

- губитак од обезвређења признаје се на терет ревалоризационих резерви до износа који не прелази ревалоризационе резерве формиране за то средство, а преостали износ се признаје као расход, (МРС-36)
- свако укидање губитка због обезвређења сматра се повећањем по основу ревалоризације, односно као приход у случају да је претходно признат губитак због обезвређења признат као расход. (МРС-36)

За средства која се накнадно мере по набавној вредности:

- губитак због обезвређења признаје се као расход,
- свако укидање губитка због обезвређења признаје се као приход до износа који не прелази амортизовану набавну вредност средства,
- свако повећање исказане вредности средства изнад износа који би био утврђен (без амортизације основних средстава и нематеријалних улагања) да за то средство у претходним годинама није признат губитак због обезвређивања, сматра се ревалоризацијом и за наведена средства не признаје. (МРС-36)

### **Залихе**

Залихе су средства која се држе за продају у уобичајеном току пословања, која су у процесу производње, а намењене су продаји или се у облику материјала или помоћних средстава троше у процесу производње или приликом пружања услуга. (МРС-2)

Залихе обухватају:

- сировине и материјал (основни и помоћни),
- резервне делове,
- алат и инвентар који се у целини отписује у моменту давања на коришћење са веком употребе краћим од годину дана и чија појединачна набавна цена у време набавке није већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике,
- недовршену производњу и готове производе,
- робу која се држи ради продаје,
- дате авансе за залихе (МРС-32, МРС-39)

### **Мерење залиха**

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. (МРС-2)

Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањену за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке који се одузимају при утврђивању трошкова набавке. (МРС-2)

Нето продајна цена је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања умањена за процењене трошкове довршења производње и процењене неопходне трошкове продаје. (МРС-2)

Процену нето продајне вредности, као износа који може да се поврати, врши се на појединачној основи. (МРС-2)

Основни и помоћни материјал који се користи у производњи не отписује се испод цене коштања, односно набавне цене ако се очекује да ће готови производи, у којима ће они бити садржани, продавати по цени коштања изнад ње. (МРС-2)





У случају да је цена коштања готових производа већа од нето продајне цена готових производа врши се процена нето продајне вредности залиха на репрезентативном узорку применом метода трошка замене (поновне набавке). Уколико се утврди да постоји обезвређивање залиха израчунавање обезвређивања за све ставке залиха врши се пројектовањем резултата добијених на узорку на целокупне залихе (начело равнотеже између користи и трошка).

При процени нето продајне вредности резервних делова врши се уважавање свих чиниоца који су специфични за Друштво (пре свега околности везаних за набавку по поруџбини, цену готових производа).

Резервни делови исказују се као залихе у временском периоду који није дужи од корисног века трајања средства за које су набављена.

Износ било које исправке вредности залиха до висине њихове нето продајне вредности признаје се као расход у периоду у којем су исправка вредности или отпис извршени. (МРС-2)

Руководилац организационе целине који набавља и рукује залихама врши процену нето продајне вредности залиха, као износа који може да се поврати.

### **Обрачун излаза залиха**

Обрачун изласка (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. (МРС-2)

Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

### **Недовршена производња и готови производи**

Залихе недовршене производње и готових производа мере се по цени коштања, односно нето продајној цени ако је нижа.

Цена коштања залиха обухвата трошкове који се директно односе на јединице производње и индиректне (фиксне и варијабилне) трошкове који настају при превози материјала у готове производе.

У цену коштања залиха не признају се расходи настали по основу:

- неубичајено великог расипања материјала, радне снаге или других трошкова,
- трошкови складиштења, осим ако нису неопходни у производном процесу следеће фазе,
- режијских трошкова администрације који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање,
- трошкова продаје,
- трошкова позајмљивања. (МРС-2)

Друштво општим актом одређује методе алокације индиректних и директних трошкова по носиоцима.

### **Финансијски инструменти**

Финансијски инструмент је сваки уговор на основу којег настаје и финансијско средство привредног друштва и финансијска обавеза или инструмент капитала другог привредног друштва.

Финансијско средство је свако средство које је готовина, уговорно право на примање готовине или другог финансијског средства, уговорно право на размену финансијских



инструмент са другим привредним друштвом под потенцијално повољним условима и инструмент капитала другог привредног друштва.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу предаје готовине или другог финансијског средства другом привредном друштву и размена финансијских инструмената са другим привредним друштвом под потенцијално неповољним условима.

Инструмент капитала је сваки уговор којим се доказује преостали интерес у имовини Друштва након одбитака свих његових обавеза. (МРС-39)

Дериват је финансијски инструмент чија се вредност мења у зависности од промене утврђене каматне стопе, цене хартија од вредности, цене робе, курса размене валуте, индекса цена или стопа, кредитне способности или кредитног индекса или сличне променљиве вредности, који не захтева никакво почетно нето улагање или мало почетно улагање у односу на друге врсте уговора који на сличан начин реагују на промене тржишних услова и који се измирују на неки будући период. (МРС-39)

### **Категорије финансијских инструмената**

За потребе мерења финансијских средстава након почетног признавања финансијска средства се класификују у следеће категорије:

- финансијска средства која се држе ради трговања,
- финансијска средства која су расположива за продају,
- улагања која се држи до доспећа,
- зајмови и потраживања који су потекли од стране привредног друштва и која се држе ради трговања и
- деривате.

Према роковима доспећа финансијски инструменти се класификују на:

- краткорочне, са роком доспећа до једне године од дана биланса стања,
- дугорочне, са роком доспећа више од једне године од дана биланса стања. (МРС-32 п-64)

Према валути у којој се примања или плаћања захтевају финансијски инструменти се класификују на:

- финансијске инструменте у извештајној валути и
- финансијске инструменте у иностраној валути. (МРС-32)

### **Признавање и престанак признавања финансијских инструмената**

Финансијска средства и финансијске обавезе почетно се признају по својој фер вредности увећаној, у случају финансијског средства или финансијске обавезе који се не вреднују по фер вредностима са променама фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе. (МРС-39)

Куповина или продаја финансијског средства признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно:

- средство се признаје на дан његовог преноса Друштву и
- престанак признавања средства врши се на дан њиховог преноса од стране Друштва. (МРС-39)





### **Краткорочна потраживања и пласмани**

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања.

Краткорочни пласмани обухватају пласмане у повезана правна лица, кредите, хартије од вредности намењене продаји и остале краткорочне пласмане.

Краткорочна потраживања чија каматна стопа није наведена мере се по вредностима из оригиналне фактуре. (МРС-39)

Краткорочни пласмани намењени продаји мере се по поштеној вредности.

Остала потраживања и пласмани који су протекли од Друштва и који се не држе ради трговања мере се по амортизованом вредности.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења финансијских средстава признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје. (МРС-39)

### **Обезвређивање и ненаплативост финансијских средстава**

Финансијско средство је обезвређено ако је исказано у износу који је изнад износа за који је процењено да може да се поврати.

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава или групе средстава која може да се поврати анализом очекиваних нето прилива готовине (утврђивање текуће или поштене вредности). (МРС-39)

Обезвређеност или ненаплативост врши се:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена и ако је овом одлуком то посебно одређено. (МРС-39)

Свака разлика између исказаног износа и садашње вредности очекиваних будућих токова готовине (износа који може да се поврати) признаје се као губитак (расход) уз коришћење рачуна исправке вредности. (МРС-39)

Уколико се у наредном периоду износ губитка због обезвређивања смањи и то смањење може да се повеже са догађајем који је настао после отписа, врши се укидање губитка корекцијом рачуна исправке вредности и признавањем добитка.

Процену неизвесности наплате финансијских средстава и датих аванса за залихе на дан састављања финансијских извештаја, у складу са својим надлежностима, врше организационе целине у Друштву у којима се обављају:

- послови фактурисања и наплате,
- комерцијални послови,
- послови финансијске оперативе,
- правни послови.

За потраживања од правних и физичких лица по којима је протекао рок за наплату најмање 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Изузетно може се вршити процена извесности наплате за ове групе дужника и појединачно.

Приликом процене вероватноће прилива економских користи уважавају се сви догађаји настали 31. јануара наредне године по истеку пословне године, за коју се састављају финансијски извештаји, односно догађаји настали у року од 15 дана по истеку сваког квартала.



Исправка потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или на основу одлуке надлежног органа у складу са законом и општим актима Друштва.

### **Финансијске обавезе**

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (према повезаним правним лицима, дугорочне кредите, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, краткорочне кредите и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања и из специфичних послова и остале обавезе.

Финансијске обавезе почетно се мере по набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је примљена. (МРС-39)

Након почетног признавања, финансијске обавезе се мере по амортизованој вредности.

Амортизована вредност је износ по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за укупну амортизацију сваке разлике између почетног износа и износа доспећа и умањења за било који отпис услед обезвређења или ненаплативости.

### **Резервисања**

Резервисање је обавеза која је неизвесна у погледу рока и износа.

Резервисање се предаје када:

- постоји обавеза (правна и стварна) која је резултат прошлог догађаја,
- се очекује одлив ресурса који садржи економске користи и
- износ обавезе може да се поуздано процени. (МРС-37)

Правна обавеза је обавеза која проистиче из уговора, закона и других прописа којима је утврђен основ, врста и предмет обавезе.

Стварна обавеза је обавеза која проистиче из установљеног обрасца раније праксе, објављених политика или довољно прецизне важеће изјаве Друштва да ће прихватити и извршити одређене обавезе. (МРС-37)

Могућа обавеза која проистиче из прошлих догађаја, а чије постојање ће бити потврђено наступањем или ненаступањем једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом Друштва или ако садашња обавеза која проистиче из прошлих догађаја није призната зато што није вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за њено измирење или ако се износ обавезе не може поуздано измерити обелодањује се као потенцијална обавеза. (МРС-37)

### **Накнаде запосленима**

Накнаде запосленима су сви видови користи које Друштво даје запосленима на основу закона, Колективног уговора и уговора о раду.

Накнада запосленима признаје се као расход у току рачуноводственог периода када је запослени радио и као обавеза, по одбитку сваког износа који је већ исплаћен. (МРС-19)



## Порез на добит

Порез на добит признаје се у складу са материјаним прописом.

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе исказују се у износима пореза на добит који могу да се поврате или који могу да се плате у наредним периодима по основу опорезивих привремених разлика, неискоришћених пореских губитака и кредита.

Одбитне привремене разлике произилазе из разлика у приходима и расходима које порески биланс не признаје у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС и то по основу обрачуна амортизације сталних средстава.

## Приходи

Приход је бруто прилив економских користи у току обрачунског периода у облику прилива, односно побољшања квалитета имовине или смањења обавеза, који доводи до повећања капитала Друштва, не рачунајући повећања до којих је дошло уплатом власника.

Приход обухвата обрт који проистиче из уобичајених активности Друштва и добитке.

Приход од уобичајених активности су приходи од продаје робе, производа и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од субвенција, регреса, компезација и повраћаја дажбина по основу продаје робе, производа и услуга, камате и закупнине од коришћења средстава Друштва од стране других лица.

Приход се признаје по поштеној вредности примљених накнада или потраживања када је вероватно да ће се економске користи остварити и када се исти могу поуздано измерити и сучелити са трошковима који настају у вези пословне промене:

- при продаји робе када се роба испоручи,
- при пружању услуга према степену извршења услуге,
- приходи од камата сразмерно времену за које се остварује ефективни принос на средствима,
- приходи од других накнада према начелу настанка пословне промене у складу са закљученим уговором,
- при продаји на рате приход се признаје у висини продајне цене на датум продаје.

Одобрени трговачки попусти и количински рабати, садржани у фактури, не признају се као приход. Накнадно одобрени попусти у цени признају се као расход.

Наплата унапред и примљени аванси не признају се као приход, односно признају се као обавеза. (МРС-18)

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али и не морају, да проистичу из редовних активности Друштва и приказују се као посебна ставка у билансу успеха.

Добици укључују добитке проистекле из продаје некретнина, постројења и опреме и нематеријална улагања, добици од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности, материјала, вишкови од смањења обавеза и од усклађивања вредности имовине и остали непоменути приходи.

## Расходи

Расходи су смањене економске користи у току рачуноводственог периода путем одлива, односно утрошка имовине или настанка обавеза, који имају за резултат смањење вредности капитала, нерачунајући смањења настала због расподеле власницима.



Расходи обухватају трошкове који су проистекли из уобичајених активности и губитке.

Расходи који проистичу из редовних активности укључују трошкове продатих производа и робе, трошкови материјала, трошкове бруто зараде и осталих личних примања запослених, трошкове производних услуга, амортизације и друге трошкове (резервисања, нематеријалне трошкове, порезе и доприносе који не зависе од резултата, остале накнаде).

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности и као такви признају се као посебна ставка у билансу успеха.

Губици укључују губитке проистекле из продаје и расходања некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања, губитке од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности, материјала, мањкове, расходе по основу директних отписа потраживања, расходе по основу обезвређивања имовине и остале непоменуте расходе.

### **Трошкови позајмљивања**

Трошкови позајмљивања су камате и други трошкови који настају у вези са позајмљивањем финансијских средстава.

Трошкови позајмљивања укључују:

- камату на краткорочна и дугорочна позајмљивања,
- амортизацију есконта или премија у вези са позајмљивањем,
- амортизацију спроведених трошкова насталих у вези са аранжманом позајмљивања,
- финансијске трошкове по основу финансијског лизинга,
- курсне разлике које произилазе из позајмљивања у иностраној валути у оној мери у којој се не сматрају корекцијом прихода. (МРС-23)

Трошкови позајмљивања признају се као расход у периоду у коме су настали, без обзира како се позајмљена средства користе. (МРС-23)

### **Учинци промена курсева страних валута**

Монетарне ставке (готовина, потраживања и обавезе) и немонетарне ставке (некретнина, постројења и опрема и залихе) набављене у иностраној валути признају се по средњем курсу на дан настанка трансакција.

На дан састављања финансијских извештаја учинци промена курсева признају се:

- за монетарне ставке по средњем курсу на дан извештавања у корист прихода и расхода. (МРС-21)
- за немонетарну имовину исказану по набавној вредности по средњем курсу на дан настанка пословне промене. (МРС-21)

### **Извештај о токовима готовине**

Извештавање о токовима готовине из пословних активности, активности финансирања и инвестирања врши се применом директног метода, при чему се обелодањују главне ставке бруто прилива готовина и бруто одлива готовине.

Под токовима готовине подразумевају се наплате и исплате у готовини и готовинским еквивалентима преко благајне, текућих рачуна, укључујући компензације, цесије и асигнације спроведене преко тих рачуна.

Пренос готовине између текућих рачуна у оквиру Друштва не сматра се током готовине.



### **Догађаји после датума биланса стања**

Догађаји после датума биланса стања су пословни догађаји настали између 31. децембра извештајне године и датума одобрења за издавање финансијских извештаја за ту годину. (МРС-10)

За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања и која пружају доказ о стањима која су постојала на дан биланса стања врши се корекција претходно признатих износа у финансијским извештајима.

За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања, а односе се на околности које нису постојале на датум биланса стања, не врши се корекција признатих износа, већ се у напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивање природе пословног догађаја и процена његових финансијских ефеката или изјава да таква процена не може да се изврши. (МРС-10)

### **Материјалне грешке**

Материјалне грешке су грешке откривене у текућем периоду, које су од таквог значаја да се финансијски извештаји претходног периода не могу сматрати поузданим на дан њиховог обелодањивања.

Материјалне грешке могу настати као последица математичких грешака, грешака у примени рачуноводствених политика, погрешним тумачењем чињеница или превидом.

Материјалном грешком се сматра грешка која произилази из појединачних трансакција чији укупан износ није виши од 5% од прихода из редовног пословања или 0,5% активе, који је већи, за годину у којој су настале.

Материјално безначајне грешке признају се у добитак или губитак текућег периода.

### **Промена рачуноводствене политике**

У случају неусаглашености одредаба ове одлуке са материјалним прописом који регулише одређену област или са рачуноводственим стандардима врши се промена рачуноводствене политике. Промена рачуноводствене политике врши се и ако би та промена довела до примереније презентације догађаја и трансакција у финансијским извештајима.

Промена рачуноводствене политике примењује се ретроактивно, осим у случају да се износ корекције не може разумно утврдити. У том случају промена рачуноводствене политике примењује се проспективно.

Свака корекција која из тог произилази исказује се као корекција нераспоређног добитка на почетку периода. (МРС-8)

Промена рачуноводствене политике врши се на начин и по поступку предвиђеним за доношење ове одлуке.

### **Промена рачуноводствене процене**

Рачуноводствена процена је начин вредновања средстава и обавеза када се оне не могу егзактно утврдити.

Учинак промена рачуноводствене процене признаје се у одређивању нето добитка или губитка у: периоду промене, ако промена утиче само на тај период (исправка потраживања) и будућим периодима, ако промена утиче на оба периода. (МРС-8)



Учинак промене рачуноводствене процене исказује се у оквиру исте врсте активности у билансу успеха у оквиру које је претходно био исказан. (МРС-8)

### 3.3 Биланс стања

#### 3.3.1 Нематеријална имовина

Друштво у финансијским извештајима за 2019. годину нема исказану позицију у оквиру нематеријалне имовине - софтвер и остала права.

У свом раду Друштво користи АВ Soft пословни софтвер, набављеног од добављача „АВ Soft“ д.о.о Београд, који се састоји из више модула и то:

- благајна,
- уговори,
- фактурисање,
- финансијско књиговодство,
- кадровска евиденција,
- магацинско пословање,
- основна средства,
- обрачун зарада,
- погонско књиговодство,
- праћење производње,
- робно материјално књиговодство и др.

**Налаз:** Друштво у финансијским извештајима нема исказану позицију у оквиру нематеријалне имовине - софтвер и остала права, јер је целокупну набавку пословног софтвера књижило на трошковима увођења, контроле и одржавања софтвера. Наведено није у складу са чланом 5 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и чланом 3 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, као и параграфом 21 МРС 38 - Нематеријална имовина којим је прописано да нематеријалну имовину треба признати ако је вероватно да ће се будуће економске користи, које су приписиве имовини, улили у ентитет и ако се набавна вредност имовине може поуздано одмерити. Поред тога Друштво није поступило ни у складу са параграфом 15 МРС 1 Презентација финансијских извештаја којим је прописано да финансијски извештаји треба истинито (фер) да прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине. На тај начин Друштво је преценило трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера и потценило резултат из ранијих година.

**Ризик:** Евидентирање набавке пословног софтвера на трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера, уместо на нематеријалну имовину, има за последицу нереално исказивање позиција у финансијским извештајима, па самим тим и нереалне финансијске извештаје.

**Препорука број 3:** Препоручује се Друштву да евидентира нематеријалну имовину у складу са МРС 38 - Нематеријална имовина и Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.





### 3.3.2 Некретнине, постројења и опрема

Табела број 1. Структура некретнина, постројења и опреме

Некретнине, постројења и опрема	у хиљадама динара	
	2019. година	2018. година
Грађевински објекти	356.184	356.184
Постројења и опрема	366.611	357.555
Аванси за некретнине, постројења и опрему	6.946	6.946
Исправка вредности некретнина, постројења и опреме	(355.092)	(336.108)
<b>Укупно:</b>	<b>374.649</b>	<b>384.577</b>

Табела број 2. Стање и промене на некретнинама, постројењима и опреми

Опис	у хиљадама динара			
	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Аванси за ОС	Укупно
<b>Набавна вредност</b>				
<b>Стање 1. јануара 2019. године</b>	<b>356.184</b>	<b>357.554</b>	<b>6.946</b>	<b>720.684</b>
Повећања		9.361		9.361
Директна повећања				
Вишак				
Расходи и мањкови		(304)		(304)
Ревалоризација				
<b>Стање 31. децембра 2019. године</b>	<b>356.184</b>	<b>366.611</b>	<b>6.946</b>	<b>729.741</b>
<b>Исправка вредности</b>				
<b>Стање 1. јануара 2019. године</b>	<b>97.328</b>	<b>231.832</b>	<b>6.946</b>	<b>336.106</b>
Амортизација за 2019. годину	6.823	12.410		19.233
Расходовање (отпис)				
Расходи и мањкови		(247)		(247)
<b>Стање 31. децембра 2019. године</b>	<b>104.151</b>	<b>243.995</b>	<b>6.946</b>	<b>355.092</b>
<b>Садашња вредност 31. децембра 2018. године</b>	<b>258.856</b>	<b>125.721</b>	<b>0</b>	<b>384.577</b>
<b>Садашња вредност 31. децембра 2019. године</b>	<b>252.033</b>	<b>122.616</b>	<b>0</b>	<b>374.649</b>

#### Постројења и опрема

На групи рачуна Некретнине, постројења и опрема Друштво има евидентирана стална средства која су 2013. године биле предмет независног проценитеља. Процењом је увећана вредност сталних средстава и одређен је нови корисни век. Друштво је за коначан обрачун амортизације сталних средстава на дан 31. децембар 2014. године па надаље, користило погрешну основицу која је имала за последицу мањи годишњи износ амортизације, и већу исказану вредност основних средстава на крају године. Друштво не амортизује постројења и опрему у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе како је то предвидело својим рачуноводственим политикама. Такође, рачуноводственим политикама Друштво је предвидело да се преиспитивање корисног века сталних средстава обавезно врши за средства чија ће исказана вредност у целини бити амортизована у наредној пословној години, а чијим искоришћењем се остварује економска корист.



**Налаз:** Друштво је у својим финансијским извештајима исказало већу вредност основних средстава за износ од 29.683 хиљаде динара, јер се приликом обрачуна амортизације није доследно придржавало члана 11 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама којим је дефинисано да се некретнине, постројења и опрема амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења и опреме. За обрачун амортизације коришћена је погрешна (умањена) основица која је произвела мањи годишњи износ амортизације и већу вредност основних средстава.

**Ризик:** Непоступање у складу са усвојеним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама везаним за обрачун амортизације сталних средстава представља ризик да Друштво не спроводи адекватну политику управљања сталним средствима што има за последицу погрешно исказивање позиције некретнине, постројења и опреме.

**Препорука број 4:** Препоручује се Друштву да изврши обрачун годишње амортизације сталних средстава у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и да исти евидентира у својим пословним књигама.

### 3.3.3 Залихе

Табела број 3. Структура залиха

у хиљадама динара		
Залихе	2019. година	2018. година
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	171.802	119.361
Недовршена производња и недовршене услуге	22.297	30.689
Готови производи	1.685	535
Плаћени аванси за залихе и услуге	2.263	2.021
<b>Укупно:</b>	<b>198.047</b>	<b>152.606</b>

Табела број 4. Структура материјала, резервних делова, алата и ситаног инвентара

у хиљадама динара		
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	2019. година	2018. година
Материјал у припреми	87.769	70.570
Потрошни материјал и ситан инвентар	8.527	6.695
Резервни делови	65.090	38.637
Алат и инвентар	54.148	48.704
ХТЗ	7.896	2.383
Остало (канцеларијски материјал, гориво и мазиво, ауто гуме)	2.520	1.076
Исправка вредности материјала, резервних делова, алата и инвентара	(54.148)	(48.704)
<b>Укупно:</b>	<b>171.802</b>	<b>119.361</b>

#### Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар

Друштво је у оквиру залиха материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара исказало износ од 152.802 хиљаде динара, при чему се 87.769 хиљада динара односи на материјал у припреми, а 65.090 хиљада динара на резервне делове. Алат и инвентар исказан у износу од 54.148 хиљада динара је у целости исправљен јер Друштво приликом стављања истог у употребу, за вредност издатог алата задужује одговорно лице и у целини признаје трошкове у корист исправке вредности залиха.

Друштво се својим рачуноводственим политикама определило да обрачун излаза залиха у производњу врши по методи просечне пондерисане цене, која се израчунава приликом сваке наредне пошилке.





Вредност залиха исказана у финансијским извештајима углавном се односи на основни и помоћни материјал који се троши у производном процесу или приликом пружања услуга. Увидом у аналитички евиденцију залиха утврђено је да Друштво на дан биланса, има исказано стање залиха које су потпуно или делимично застареле или немају вредност коју су имале након почетног признавања. Постоје залихе артикала која су набављене и истребоване у процес производње у ранијим годинама, повратницом враћене у магацин залиха у количинама које нису употребљиве за даљи процес производње или немају својства која су имале при набавци. Такве залихе нису имале обрт дужи низ година (најмање три године). Друштво није на дан биланса за 2019. годину, а ни у ранијим годинама утврђивало нето остварљиву или надокнадиву вредност залиха.

**Налаз:** Нисмо се уверили у висину исказаног стања залиха материјала и резервних делова у износу од 152.802 хиљаде динара, јер Друштво није на датум биланса стања, а ни у ранијим годинама вршило процену на нето остварљиву вредност залиха које нису употребљиве за даљи процес производње или немају својства која су имале при набавци. На тај начин Друштво није поступило у складу са параграфом 28 МРС 2 Залихе, којим је прописано да се након почетног признавања по набавној вредности, кад год постоје индиције да су залихе обезвређене, а најмање на сваки датум биланса стања, потребно утврдити нето остварљиву или надокнадиву вредност залиха.

**Ризик:** Несвођење залиха материјала и резервних делова на нето остварљиву вредност представља ризик да Друштво имовину евидентира по износима вишим од износа чије се остварење очекује њеном продајом или употребом.

**Препорука број 5:** Препоручује се Друштву да изврши обезвређење залиха материјала и резервних делова у складу са параграфом 28 МРС 2 - Залихе, и да расход од обезвређења евидентира у својим пословним књигама.

**Налаз:** Друштво приликом набавке залиха, у материјалном књиговодству, евидентира поједине артикле на ставке артикала којима не припадају, што проузрокује погрешну просечну цену коштања па самим тим и погрешно вредновање залиха на дан биланса, што је супротно параграфу 15 МРС 1 Презентација финансијских извештаја којим је прописано да финансијски извештаји треба истинито (фер) да прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине.

**Ризик:** Погрешним евидентирањем појединих артикала, приликом набавке, на ставке артикала којима не припадају ствара се ризик од нетачног исказивања позиције залиха у финансијским извештајима.

**Препорука број 6:** Препоручује се Друштву да приликом набавке материјала и резервних делова исте евидентира на припадајуће ставке артикала и на тај начин омогући да финансијски извештаји истинито (фер) прикажу финансијску позицију, финансијски успех и токове готовине.

### Недовршена производња и недовршене услуге

Друштво је у оквиру залиха недовршене производње и услуга и залиха готових производа исказало износ од 23.982 хиљаде динара, при чему се 22.297 хиљада динара односи на недовршену производњу, а 1.685 хиљада динара на готове производе.



Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама предвиђено је да се залихе недовршене производње и готових производа мере по цени коштања, односно нето продајној цени ако је нижа. Цена коштања залиха обухвата трошкове који се директно односе на јединице производње и индиректне (фиксне и варијабилне) трошкове који настају при превођењу материјала у готове производе. Друштво општим актом одређује методе алокације индиректних и директних трошкова по носиоцима.

Обрачун трошкова и учинака у погонском књиговодству Друштво је започело са 1. јануаром 2019. године. Пре почетка књижења Друштво није интерним актом одредило методе алокације директних и индиректних трошкова по носиоцима тј. распоређивање трошкова на њихове носиоце.

Ревизијом је утврђено да није постојао критеријум при преносу трошкова који се могу укључити у цену коштања готових производа и трошкова који представљају расход периода. На рачун носиоца трошкова донети су трошкови материјала за израду учинка у већем износу него што су исказани у финансијском књиговодству, затим трошкови осталог материјала, горива и енергије у мањем износу од оних који су исказани у финансијском књиговодству, а који су могли бити укључени у цену коштања, јер су приписани трошковима који представљају расход периода. Трошкови зарада и накнада зарада, трошкови услуга одржавања, трошкови амортизације и трошкови осталих производних услуга распоређени су на носиоце трошкова по кључу. Овакав обрачун произвео је одступања цена коштања залиха по обрачуну од њихове нето остварљиве вредности. На крају обрачунског периода Друштво је вредност залиха готових производа у финансијском књиговодству исказало у износу од 1.685 хиљада динара, док су у погонском књиговодству исказани у износу од 3.557 хиљада динара, и није извршено затварање рачуна у оквиру погонског књиговодства.

**Налаз:** Нисмо се уверили у висину исказаног стања залиха недовршене производње и готових производа у износу од 23.982 хиљаде динара, јер је Друштво у обрачун цене коштања учинака, без утврђених критеријума вршило распоред директних трошкова који се укључују у цену коштања готових производа, као и трошкове који представљају расход периода, што није у складу са параграфима од 12 - 18 МРС 2 - Залихе. Ефекти наведене неправилности на финансијске извештаје нису утврђени, јер рачуноводственим политикама или другим интерним актом нису уређене врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања залиха учинака.

**Ризик:** Ако се интерним актом не уреде врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања учинака, постоји ризик од недоследног и нетачног вредновања залиха недовршене производње и готових производа.

**Препорука број 7:** Препоручује се Друштву да интерним актом уреди врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања учинака.

### 3.3.4 Потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге

Потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге су исказана у износу од 2.263 хиљаде динара и односе се на дате авансе за набавку материјала, резервних делова и услуге одржавања, сервиса и поправке средстава.



Табела број 5. Плаћени аванси добављачима

у хиљадама динара

Назив	Износ	Година плаћања
Потисје - ремонт д.о.о. Ада	408	2019.
Интер труст а.д Ниш	330	2009.
Internationa certification group д.о.о. Београд	298	2019.
NIS а.д Нови Сад	287	2018.
Биро за канцеларијске услуге Баланс-т, Сладинац	248	2019.
SANVI д.о.о. Трстеник	242	2019.
PRIMEX д.о.о. Крушевац	133	2012.
Адвокатска канцеларија Београд	108	2018.
ЈП Службени гласник, Београд	70	2018.
Stera silver trade д.о.о. Београд	69	2015.
Дунав осигурање а.д.о. Београд	66	2018.
Остали	4	
<b>Укупно:</b>	<b>2.263</b>	

**Налаз:** Друштво није извршило обезвређење потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге на терет расхода у износу од најмање 532 хиљаде динара, што није у складу са чланом 31 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима, параграфима 58, 59 и 63 МРС-39 Финансијски инструменти, којима је прописано да ентитет треба да процењује на крају сваког извештајног периода да ли постоји неки објективан доказ да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе средстава.

**Ризик:** Уколико се доследно не поштују рачуноводствене политике којим се утврђују принципи и правила процењивања потраживања, постоји ризик који за последицу има нереално исказивње позиције потраживања и расхода од обезвређења потраживања у финансијским извештајима.

**Препорука број 8:** Препоручује се Друштву да приликом израде финансијских извештаја поштује принципе и правила дефинисане усвојеним рачуноводственим политикама, која се односе на обезвређење потраживања по основу плаћених аванса за залихе и услуге.

### 3.3.5 Потраживања по основу продаје

Табела број 6. Структура потраживања по основу продаје

у хиљадама динара

Потраживања по основу продаје	2019. година	2018. година
Купци у земљи	102.073	181.303
Исправка вредности потраживања од продаје	(13.445)	(32.579)
<b>Укупно:</b>	<b>88.628</b>	<b>148.724</b>

Табела број 7. Преглед најзначајнијих купаца у земљи

у хиљадама динара

Купци у земљи	2019. година
ЈП ЕПС Београд, Огранак ТЕ-КО Костолац	86.384
ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ Колубара, Лазаревац	4.054
Лола-Пројектовање и машиноградња за енергетику металургију и рударство	3.369
Рудници бакра, Бор	2.681
Потисје Ада, Београд	1.143
Отпад Дрина д.о.о. Ужице	783
Концерн „Бамби“ а.д. Пожаревац	765
Остали	2.894
<b>Укупно:</b>	<b>102.073</b>



Потраживања по основу продаје на дан састављања финансијских извештаја износе 102.073 хиљаде динара и највећим делом се односе на потраживања од ЈП ЕПС Београд, Огранак ТЕ-КО Костолац, на име извршених услуга за потребе репарације, набавке, израде, уградње, поправке, монтаже и демонтаже опреме као и за ангажовање радника ради текућег одржавања израде и дораде машинских делова и друго на основу рачуна.

У складу са донетом Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима од 27. јануара 2014. године, Друштво је извршило исправку вредности за сва потраживања старија од 60 дана осим за ЕПС Београд где је вршене процена наплате сваког потраживања.

### Наплаћена отписана потраживања

Наплаћена отписана потраживања приказана у износу од 22.580 хиљада динара односе се на:

Табела број 8. Преглед наплаћених отписаних потраживања

у хиљадама динара

Редни број	Шифра купца	Назив купца	Износ
1	1111	Ansal Steel, Београд	21.992
2	1235	Утва-Милан Премасунац а.д. Качарево	14
3	458	Челик СЗР, Набрђе	10
4	23	Гоша фом, Смедеревска Паланка	564
<b>Укупно:</b>			<b>22.580</b>

### 3.3.6 Друга потраживања

Табела број 9. Структура других потраживања

у хиљадама динара

Друга потраживања	2019. година	2018. година
Потраживања од запослених за угаљ	7.881	7.559
Потраживања од запослених за превоз угља	2.508	2.514
Потраживања од запослених за зајам	1.763	-
Остала потраживања од запослених	994	653
<b>Укупно:</b>	<b>13.146</b>	<b>10.725</b>

Потраживања од запослених за огрев се односе на потраживања за комадни угаљ из ранијих година (2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018. године) у складу са Уговором о превозу угља број 1163 од 29. марта 2019. године и Уговором о продаји сепарисаног лигнита број 1110 од 26. марта 2019. године.

Потраживања од запослених за зајам у износу од 1.763 хиљада динара, се односе на потраживања од 746 запослених којима је одобрен зајам Одлуком број 817 од 4. марта 2019. године, у износу од 12 хиљада динара, ради олакшавања материјалног положаја. Враћање зајма вршиће се у 12 једнаких месечних рата обуставом од зараде почев од зараде за месец март 2019. године.

Остала потраживања од запослених се односе на: потраживања за боловање преко 30 дана, потраживања од запослених за угаљ и превоз угља из ранијих година, за службена путовања, за инвалиде и др.



**Налаз:** Друштво није извршило исправку вредности потраживања од запослених на име набавке и превоза огрева у износу 448 хиљада динара, која се односе на потраживања из 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018. године, иако је чланом 32 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама дефинисано да се исправка вредности врши за потраживања од правних и физичких лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана. Наведено није у складу са параграфом 58 МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење, по коме Друштво треба да процењује на крају сваког извештајног периода да ли постоји неки објективан доказ да је дошло до умањења вредности финансијског средства или групе средстава.

**Ризик:** Уколико се доследно не поштују рачуноводствене политике којим се утврђују принципи и правила процењивања потраживања, постоји ризик који за последицу има неречно исказивње позиције потраживања и расхода од обезвређења потраживања у финансијским извештајима.

**Препорука број 9:** Препоручује се Друштву да приликом израде финансијских извештаја поштује принципе и правила дефинисане усвојеним рачуноводственим политикама, која се односе на исправку вредности потраживања од запослених.

### 3.3.7 Готовински еквиваленти и готовина

Табела број 10. Приказ готовинских еквивалената и готовине

у хиљадама динара		
Готовински еквиваленти и готовина	2019. година	2018. година
Текући (пословни) рачуни	47.382	65.966
Благајна	6	16
Издвојена новчана средства и акредитиви	1.123	347
<b>Укупно:</b>	<b>48.511</b>	<b>66.329</b>

Друштво је извршило попис готовине и готовинских еквивалената са стањем на дан 31. децембар 2019. године и ускладило књиговодствено стање са стварним стањем.

Новчана средства на текућим рачунима Друштва чине средства на рачунима отвореним код следећих пословних банака:

Табела број 11. Приказ текућих (пословних) рачуна по финансијским институцијама

у хиљадама динара	
Банка	Износ
Комерцијална банка а.д. Београд - основни рачун	38.853
Addiko Bank а.д. Београд - основни рачун	7.621
Рачуни код осталих банака	908
<b>Укупно:</b>	<b>47.382</b>

Друштво је са пословним банкама усагласило стања новчаних средстава на дан 31. децембар 2019. године.

### 3.3.8 Активна временска разграничења

Активна временска разграничења исказана су у износу 777 хиљада динара, (а у 2018. години у износу од 462 хиљада динара), односе се на разграничени порез на додату вредност и то: на плаћене авансе у износу 199 хиљада динара и на унапред плаћене трошкове у износу 578 хиљада динара.



### 3.3.9 Ванбилансна имовина

Друштво води ванбилансну евиденцију у вредности од 2.940 хиљада динара која се у потпуности односи на гаранције за отклањање недостатака у гарантном периоду и гаранције за добро извршење посла издате у корист Јавног прдузећа „Електропривреда Србије“ - Огранак ТЕ КО Костолац, Београд издате од „Аик банке“ а.д. Београд.

### 3.3.10 Капитал

Табела број 12. Структура капитала

у хиљадама динара		
Капитал	2019. година	2018. година
Државни капитал	579.472	579.472
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	150.680	150.692
Нераспоређени добитак ранијих година	139.262	68.467
Нераспоређени добитак текуће године	11.948	70.780
Губитак ранијих година	(471.503)	(471.503)
<b>Укупно:</b>	<b>409.859</b>	<b>397.908</b>

Основни капитал Друштва чини државни капитал, који је на дан 31. децембар 2019. године исказан у износу од 579.472 хиљаде динара. Одлуком о измени оснивачког акта Друштва број 409 од 3. марта 2016. године дефинисана је вредност основног капитала у износу од 579.472 хиљаде динара, од чега неновчани капитал износи 381.472 хиљаде динара, а новчани 198.000 хиљада динара колико је и уписано у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре.

### 3.3.11 Дугорочна резервисања и обавезе

Табела број 13. Структура дугорочних резервисања и обавеза

у хиљадама динара		
Дугорочна резервисања и обавезе	2019. година	2018. година
Дугорочна резервисања	-	-
Дугорочне обавезе	7.316	3.580
<b>Укупно:</b>	<b>7.316</b>	<b>3.580</b>

**Налаз:** Приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину, Друштво није извршило обрачун резервисања за отпремнине, као ни за јубиларне награде запослених у складу са захтевима МРС 19 Примања запослених. Друштво на дан 31. децембар 2019. године има 725 запослених на неодређено време, просечна старост запослених износи 42 године, и у 2019. години исказани су расходи по основу отпремнина и јубиларних награда у износу од 8.693 хиљаде динара, а да није вршило обрачун резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених у 2019. години и ранијим годинама. Наведено поступање Друштва није у складу са параграфима 4 и 5 МРС 19 Примања запослених.

**Ризик:** Уколико Друштво не врши процену садашње вредности обавеза за отпремнине и јубиларне награде у складу са МРС 19 Примања запослених, постоји ризик од погрешног приказивања позиција у финансијским извештајима.

**Препорука број 10:** Препоручује се Друштву да поступи у складу са МРС 19 - Примања запослених.





## Дугороочне обавезе

Табела број 14. Структура дугорочних обавеза

	у хиљадама динара
<b>Дугорочне обавезе</b>	<b>2019. година</b>
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	5.241
Обавезе по основу финансијског лизинга	2.075
<b>Укупно:</b>	<b>7.316</b>

Дугорочни кредити и зајмови у земљи односе се на Кредит одобрен за обртна средства „Addiko banke“ а.д. Београд по Уговору број 4340 од 31. децембра 2019. године.

Обавезе по основу финансијског лизинга односе се на лизинге одобрене: код „Banca Intesa“ д.о.о. Београд по Уговору број 625 од 7. фебруара 2017. године за куповину аутомобила марке volvo fl 42г са товарним сандуком са страницама, арњевима и церадом и код банке „Credit Agricole“ а.д. Нови Сад по Уговору број 2853 од 13. октобра 2017. године за куповину аутомобила марке opela astra i enjoy 4dr b16хer.

### 3.3.12 Одложене пореске обавезе

Табела број 15. Промене на одложеним пореским обавезама

	у хиљадама динара
<b>Кретање промена на одложеним пореским обавезама</b>	<b>2019. година</b>
Стање на почетку године	20.231
Смањење по основу	(830)
<b>Стање на крају године</b>	<b>19.401</b>

Одложене пореске обавезе исказане у износу од 19.401 хиљада динара односе се на привремене разлике између основице по којој се некретнине, постројења и опрема признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима.

Друштво је у 2019. години исказало смањење одложених пореских обавеза у износу од 830 хиљада динара, настало из разлике износа одложених пореских обавеза, које су већ признате у пословним књигама Друштва и утврђене одложене пореске обавезе на дан 31. децембар 2019. године.

**Налаз:** Нисмо се уверили у вредност исказаних обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине у износу од 363 хиљаде динара, исказани нето добитак у износу од 11.948 хиљада динара, пасивна временска разграничења исказана у износу од 155 хиљада динара, и активна временска разграничења у износу од 777 хиљада динара, као и одложене пореске приходе периода у износу од 830 хиљада динара, јер је Друштво за обрачун пореза на добит у пореском билансу исказало мањи износ амортизације обрачунат у финансијским извештајима за 2019. годину и ранијим годинама од износа који је требао бити исказан, због примене погрешне основице при обрачуну рачуноводствене амортизације сталних средстава. Такође, у пореском билансу Друштво је мање исказало амортизацију која се признаје у пореске сврхе за износ од 429 хиљада динара јер није узело у обзир износ порески обрачунате амортизације за стална средства прибављена у 2019. години, што је супротно МРС 12 Порез на добитак.

**Ризик:** Исказивање нетачног износа рачуноводствене и пореске амортизације у пореском билансу има за последицу нетачан обрачун пореза на добит.

**Препорука број 11:** Препоручује се Друштву да у пореском билансу прикаже исправан износ рачуноводствене и пореске амортизације као и порез на добит у складу са МРС 12 - Порез на добитак.





### 3.3.13 Краткорочне финансијске обавезе

Табела број 16. Структура краткорочних финансијских обавеза

у хиљадама динара

Краткорочне финансијске обавезе	2019. година	2018. година
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	52.979	57.501
Део дугорочних кредита и зајмова који доспева до једне године	3.900	2.311
<b>Укупно:</b>	<b>56.879</b>	<b>59.812</b>

Краткорочни кредити и зајмови у земљи односе се на краткорочни кредит за финансирање обртних средстава и текуће ликвидности одобрен од „Комерцијалне банке“ а.д. Београд по Уговору од 10. маја 2019. године.

Део дугорочних кредита и зајмова који доспева до једне године односе се на део кредита за обртна средства одобрен код „Addiko Банке“ а.д. Београд по Уговору број 4340 од 31. децембра 2019. године у износу од 2.402 хиљаде динара и на део лизинга одобреног код „Banca Intesa“ д.о.о. Београд по Уговору број 625 од 7. фебруара 2017. године.

### 3.3.14 Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције су исказана у износу од 1.344 хиљаде динара и највећим делом се односе на купца „Serbia Zijin Copper“ д.о.о. Бор у износу од 1.195 хиљада динара за уплате: по предрачуну бр. Р191001 од 29. октобра 2019. године у износу од 670 хиљада динара за услугу израде носача шина колица и по предрачуну бр. Р191001 од 15. новембра 2019. године у износу од 525 хиљада динара за услугу израде корита додавача.

### 3.3.15 Обавезе из пословања

Табела број 17. Структура обавеза из пословања

у хиљадама динара

Обавезе из пословања	2019. година	2018. година
Добављачи у земљи	165.867	212.092
Добављачи за нефактурисане производе и услуге	4.272	1.854
Цесије, асигнације	125	356
<b>Укупно:</b>	<b>170.264</b>	<b>214.302</b>

Друштво је исказало обавезе из пословања у укупном износу од 170.264 хиљаде динара, највећи део обавеза из пословања се односи на добављаче у износу од 170.139 хиљада динара, од тога се на добављаче у земљи односи 165.867 хиљада динара, а на добављаче за нефактурисане производе и услуге 4.272 хиљаде динара. Структура добављача у земљи приказана је у табели која следи:

Табела број 18. Структура добављача у земљи

у хиљадама динара

Добављачи у земљи	2019. година
Металинг д.о.о. Београд	25.038
Ljubex international, Београд	11.702
Пролетер а.д. Ариље	11.069
Ливница Љиг а.д, Београд	9.915
Atenic commerce д.о.о. Чачак	9.817
SSAB swedish steel д.о.о. Београд	9.100
Станко сзр, Ваљево	8.278
Rubber company д.о.о. Србобран	6.769



Добављачи у земљи	2019. година
Албо д.о.о. Батајница	4.530
Intersteel д.о.о. Београд	4.501
Messer tehnogas, Београд	4.203
ЈП ЕПС Београд, Огранак ТЕ-КО Костолац	3.477
Comel д.о.о. Београд	3.395
Honex д.о.о. Београд	3.316
Остали добављачи	50.757
<b>Укупно:</b>	<b>165.867</b>

Најзначајније обавезе према добављачима настале су по основу набавке резервних делова и материјала за производњу. Највећи добављачи Друштва за набавку резервних делова су: „Металинг“ д.о.о. Београд; „Ljubex international“ д.о.о., Београд; „Пролетер“ а.д. Ариље и „Станко“ с.з.р. Ваљево. Највећи добављачи за набавку материјала су: „Atenic commerce“ д.о.о. Чачак; „SSAB swedish steel“ д.о.о. Београд; „Rubber company“ д.о.о. Србобран; „Intersteel“ д.о.о. Београд; „Messer tehnogas“ а.д. Београд; „Comel“ д.о.о. Београд и „Honex“ д.о.о. Београд.

Табела број 19. Обавезе према добављачима за нефактурисане производе и услуге

у хиљадама динара

Добављачи за нефактурисане производе и услуге	2019. година
Металинг д.о.о. Београд	2.762
NIS а.д. Нови Сад	344
Прва Петолетка - Кочна техника а.д. Трстеник	323
Minmodel а.д. Ниш	282
Gradatin д.о.о. Нови Сад	135
Primex д.о.о. Крушевац	131
Остали добављачи	295
<b>Укупно:</b>	<b>4.272</b>

Обавезе према добављачима за нефактурисану робу и услуге исказане у износу од 4.272 хиљада динара, односе се на обавезе настале по основу пријема материјала у магацин по отпремници. Друштво је пријем нефактурисаног материјала по отпремници евидентирало у претпостављеном бруто износу у корист добављача за нефактурисане производе и услуге и на терет материјала, резервних делова и слично, без обрачуна ПДВ-а на терет осталих активних временска разграничења.

**Налаз:** Друштво приликом пријема нефактурисаног материјала по отпремници, није евидентирало ПДВ на активним временским разграничењима што није у складу са чланом 22 а у вези члана 21 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и са чланом 16 став 1 тачка 1) Закона о порезу на додату вредности.

**Ризик:** Неевидентирање ПДВ приликом пријема нефактурисаног материјала по отпремници има за последицу нереално исказивање позиција у финансијским извештајима, па самим тим и нереалне финансијске извештаје.

**Препорука број 12:** Препоручује се Друштву да приликом пријема нефактурисаног материјала евидентира порез на додату вредност у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и Законом о порезу на додату вредност.



### 3.3.16 Остале краткорочне обавезе

Табела број 20. Структура осталих краткорочних обавеза

у хиљадама динара

Остале краткорочне обавезе	2019. година	2018. година
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	41.124	39.433
Друге обавезе	5.155	7.479
<b>Укупно:</b>	<b>46.279</b>	<b>46.912</b>

Табела број 21. Структура обавеза по основу зарада и накнада зарада

у хиљадама динара

Обавезе по основу зарада и накнада зарада	2019. година
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	25.576
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	2.196
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	6.882
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	5.942
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају	341
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	115
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца које се рефундирају	72
<b>Укупно:</b>	<b>41.124</b>

Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају односе се на коначан обрачун укалкулисаних, а неисплаћених зарада за месец децембар.

Табела број 22. Структура других обавеза

у хиљадама динара

Друге обавезе	2019. година
Обавезе према запосленима	3.017
Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора	104
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	365
Остале обавезе	1.669
<b>Укупно:</b>	<b>5.155</b>

Табела број 23. Структура обавеза према запосленима

у хиљадама динара

Обавезе према запосленима	2019. година
Обавеза према запосленом за трошкове превоза на рад и са рада	2.745
Обавеза према запосленом за отпремнине	272
<b>Укупно:</b>	<b>3.017</b>

Обавеза према запосленом за трошкове превоза на рад и са рада се односе на укалкулисане трошкове превоза за месец децембар.

Обавеза према запосленом за отпремнине односи се на обрачунату, а неисплаћену отпремнину за одлазак у пензију једног радника у месецу децембру.



### Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Табела број 24. Структура обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине

у хиљадама динара

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	2019. година	2018. година
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	(5)	-
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	368	280
<b>Укупно:</b>	<b>363</b>	<b>280</b>

### 3.3.17 Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине

Табела број 25. Структура осталих обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине

у хиљадама динара

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	2019. година	2018. година
Обавезе за порезе на стипендије	22	20
Обавезе за порез на превоз	99	202
Обавезе отпремнине - порез	19	-
Привремени и повремени послови - порез	36	-
Чланови Скупштине - порез	26	25
Обавезе за превоз - привремени повремени послови	2	-
Привремени повремени послови - доприноси	18	-
Чланови Скупштине - доприноси	33	33
Привремени повремени послови - доприноси	113	-
<b>Укупно:</b>	<b>368</b>	<b>280</b>

### 3.3.18 Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења исказана су у износу од 155 хиљада динара (а у 2018. години 113 хиљаде динара) односе се на разграничени порез на додату вредност у авансним рачунима.

## 3.4 Биланс успеха

### 3.4.1 Пословни приходи

Табела број 26. Структура пословних прихода

у хиљадама динара

Пословни приходи	2019. година	2018. година
Приходи од продаје производа и услуга	1.215.142	1.536.594
Други пословни приходи	3.843	2.601
<b>Укупно:</b>	<b>1.218.985</b>	<b>1.539.195</b>

Табела број 27. Структура прихода од продаје производа и услуга

у хиљадама динара

Приходи од продаје производа и услуга	2019. година
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - остали	14.800
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - Површински коп	760.417
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - Термоелектрана	401.012
Приходи од услуга физичким лицима	109
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - ЕПС	38.804
<b>Укупно:</b>	<b>1.215.142</b>



Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - остали се односе на приходе које Друштво остварује пружањем услуга од:

- Концерн "Бамби" а.д. Пожаревац, за ангажовање радника машинске струке за рад на терену на индустријској опреми у производним погонима у складу са Уговором о услугама превентивног одржавања број 639 од 22. фебруара 2019. године,

- Огранак „China Machinery Engineering Corporation“, Београд на основу понуде за набавку и обраду материјала (челичне плоче, савијене профиле и др.) у складу са понудом број 43/19 од 5. априла 2019. године,

- ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ Колубара, Лазаревац за регенерацију затезног бубња и замена лежаја у складу са Уговором број 3036 од 24. септембра 2018. године.

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - (Површински коп) се односе на приходе које Друштво остварује издавањем рачуна ЈП ЕПС Београд, Огранак ТЕ-КО Костолац за ангажовање радника на услугама репарације, поправке, демонтаже, набавке, израде и уградње опреме, као и услуге израде сталних и привремених маркера (стационарних и преносних), у складу са Уговором о пружању услуге број 1377 од 16. априла 2019. године и припадајућим Анексом као и Уговором број 1073 од 30. априла 2018. године.

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту - (Термоелектрана) се односе на приходе које Друштво остварује издавањем рачуна ЈП ЕПС Београд, Огранак ТЕ-КО Костолац за:

- ангажовање радника Друштва (инжењера, бравара, водоинсталатера, металостругара, електричара, металоглодача, виљушкарита и др.), ради текућег одржавања израде и дораде машинских делова у термоенергетским постројењима у складу са Уговором о пружању услуга број 2168 од 1. јула 2019. године,

- ангажовање радне снаге, израде и дораде машинских делова у Термоелектрани Костолац у складу са Уговором о пружању услуга број 1912 од 29. јуна 2018. године и

- ангажовање радника и машинска обрада на локацији корисника услуга у складу са Уговором о пружању услуга број 2248 од 5. јула 2019. године и припадајућим Анексом.

Приходи од услуга физичким лицима се односе на приходе које Друштво остварује од физичких лица за услуге пескарења, балансирања, сечења, рад вариоца и др.

Приходи од производа и услуга ЈП ЕПС-остали се односе на приходе од:

- ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ Колубара, Лазаревац за услуге замене лежаја, регенерација повратних ролни, контролу спољашњих оштећења, утовар палета виљушкарком, регенерацију редуктора радног точка и погонског бубња у складу са Уговором о пружању услуге број 3036 од 24. септембра 2018. године и

- ЈП ЕПС Београд, Огранак ТЕНТ Београд, Обреновац за услуге: заштитни лим компезатора, ојачање прста разделника, преградни лим клапне, коса плоча прста разделника у складу са Уговором о пружању услуге број 153 од 17. јануара 2019. године.

### 3.4.1.2 Други пословни приходи

Табела број 28. Структура других пословних прихода

у хиљадама динара

Други пословни приходи	2019. година
Приход од закупа	2.400
Остали пословни приходи	1.443
<b>Укупно:</b>	<b>3.843</b>



Приходи од закупа у целости се односе на приходе које Друштво остварује на име издавања у закуп пословне просторије са урачунатом електричном енергијом, грејањем, смећем, водом и др., површине 180 m<sup>2</sup> који се налази у просторијама ПД „Прим“ у складу са Записником о почетку коришћења закупа пословних просторија број 1328 од 21. фебруара 2018. године, Уговором о закупу број 3969 од 5. децембра 2018. године и припадајућим Анексом предузећу ПД “Георад“ д.о.о. Дрмно.

Остали пословни приходи се односе на приходе од накнаде штете од ДДОР Осигурања Нови Сад, за рефундацију плаћеног одсуства за два запослена радника ради обавезе војне вежбе од Војне поште Пожаревац.

### 3.4.2 Пословни расходи

Табела број 29. Структура пословних расхода

Пословни расходи	у хиљадама динара	
	2019. година	2018. година
Повећање вредности залиха недовршених и готовних производа и недовршених услуга	(1.150)	
Смањење вредности залиха недовршених и готовних производа и недовршених услуга	8.392	38.479
Трошкови материјала	284.580	443.644
Трошкови горива и енергије	25.302	27.140
Трошкови зарада	865.607	878.304
Трошкови производних услуга	22.906	24.527
Трошкови амортизације	19.233	18.778
Нематеријални трошкови	10.525	16.305
<b>Укупно:</b>	<b>1.235.395</b>	<b>1.447.177</b>

Табела број 30. Структура трошкова материјала и енергије

Трошкови материјала	у хиљадама динара	
	2019. година	
Трошкови сировина и материјала за израду учинака	184.084	
Трошкови резервних делова	84.541	
Трошкови алата и ситног инвентара у употреби	7.831	
Трошкови канцеларијског материјала	1.666	
ХТЗ трошкови	6.298	
Остали трошкови	160	
<b>Укупно:</b>	<b>284.580</b>	

Трошкови материјала односе се на утрошени материјал са залиха, који је исказан по просечној пондерисаној цени.

Трошкови сировина и материјала за израду учинака и трошкови резервних делова у највећем делу се односе на утрошени материјал и резервне делове у процесу производње на изради готовог производа и пружања услуга ремонта опреме. (Напомена 3.3.3 Залихе)



Табела број 31. Структура трошкова зарада

у хиљадама динара

<b>Трошкови зарада</b>	<b>2019. година</b>
Трошкови зарада и накнада зарада (брото)	663.295
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца	140.063
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	1.620
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	1.585
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	1.950
Остали лични расходи и накнаде	57.094
<b>Укупно:</b>	<b>865.607</b>

Трошкови зарада и накнада зарада (брото) и трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца односе се на зараде и накнаде зараде запослених, и порез на зараде и доприносе за обавезно социјално осигурање.

Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима односе се на ангажовање физичких лица и то, у периоду од јануара до октобра - два запослена, октобар - четири запослена и децембар - осам запослених на основу уговора закључених за обављање привремено повремених послова: КВ металостругара, ВКВ предрадника за одржавање зграда и инсталација, ПК бравара стручно оспособљеног, КВ електрозаваривача, НК радника на одржавању пословних просторија, КВ електробравара и друге.

Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора односе се на стипендирање деце преминулих запослених.

Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора односе се на накнаду за три представника Републике Србије у Скупштини Друштва и накнаду за ангажовање интерног ревизора.

#### **Остали лични расходи**

Табела број 32. Структура осталих личних расхода

у хиљадама динара

<b>Остали лични расходи и накнаде</b>	<b>2019. година</b>
Трошкови отпремнине	5.008
Трошкови јубиларних награда	3.685
Дневнице за службено путовање у земљи	366
Накнаде трошкова превоза	41.149
Накнаде трошкова превоза - рачуни, маркице	4.694
Трошкови поклон пакета - Нова година, 8. март и слично	1.670
Остали лични расходи	522
<b>Укупно:</b>	<b>57.094</b>

Табела број 33. Структура трошкова производних услуга

у хиљадама динара

<b>Трошкови производних услуга</b>	<b>2019. година</b>
Трошкови транспортних услуга	1.245
Трошкови услуга одржавања	5.894
Трошкови закупнина	1.723
Трошкови рекламе и пропаганде	123
Трошкови осталих услуга	13.921
<b>Укупно:</b>	<b>22.906</b>





### Трошкови транспортних услуга

Друштво је исказало трошкове транспортних услуга у износу од 1.245 хиљада динара који се односе на: трошкове транспортних услуга у износу од 568 хиљада динара који се односе на коришћење теретних возила, дизалица и ауто дизалица добављача „Аутотранспорт“ д.о.о. Костолац по Уговору број 2845 од 6. септембра 2018. године; птт-трошкове који обухватају трошкове фиксне телефоније у износу од 314 хиљаде динара од добављача „Телеком Србија“ а.д. Београд по Уговору број 4003 од 7. децембра 2018. године; трошкове интернета, телевизије, новина, часописа и претплата на стручне часописе у износу од 345 хиљада динара од добављача „Телеком Србија“ а.д. Београд, „Рачуноводство“ д.о.о. Београд, ЈП „Службени гласник“ Београд и „Цекос ин“ д.о.о. Београд и трошкове стручне литературе у износу од 18 хиљада динара од добављача Балкански савет за одржавање и едукацију.

### Трошкови услуга одржавања

Табела број 34. Структура услуга одржавања

у хиљадама динара

Трошкови услуга одржавања	2019. година
Трошкови услуга одржавања	185
Трошкови ангажовања радника	1.538
Трошкови услуга одржавања опреме, алата и инвентара	4.171
<b>Укупно:</b>	<b>5.894</b>

Трошкови ангажовања радника односе се на ангажовање возача са возачком дозволом „Б“ категорије од добављача „Аутотранспорт“ д.о.о. Костолац по Уговору број 722 од 28. фебруара 2019. године. Трошкови услуга одржавања опреме, алата и инвентара највећим делом се односе на: поправку и одржавање мотора за „Термоелектране Костолац Б“ од добављача „Микромотор“ д.о.о. Београд; ремонт хидрауличног цилиндра од стране добављача „ППТ Петолеткта“ д.о.о. Трстеник; поправку службених аутомобила код добављача „Ауто-Микрос“ д.о.о. Пожаревац и код добављача „Soldes“ д.о.о. Београд и сервисне радове на машинама од добављача „ВМТ Solutions&Technology“ д.о.о. Београд.

### Трошкови закупнине

Трошкови закупнине у износу од 1.723 хиљада динара односе се на: трошкове закупа пословних просторија и земљишта у износу од 66 хиљада динара од добављача „ЈП ЕПС“ Београд - Огранак ТЕ-КО Костолац, трошкове закупа грађевинских машина и опреме у износу од 793 хиљада динара од добављача „Giagiauto“ д.о.о. Пожаревац и трошкове изнајмљивања путничког возила у износу од 864 хиљада динара од привредног друштва „Rio“ д.о.о. Костолац.

### Трошкови осталих услуга

Табела број 35. Структура трошкова осталих услуга

у хиљадама динара

Трошкови осталих услуга	2019. година
Трошкови регистрације	440
Трошкови заштите безбедности и здравља на раду	424
Трошкови службене документације	1.070
Трошкови претплате за мобилне телефоне	2.624
Трошкови увођења, контроле и одржавања софтвера	2.968
Трошкови воде и канализације	1.455
Комунални трошкови	873
Трошкови осталих услуга - испитивање, обрада, дорада, терен	4.067
<b>Укупно:</b>	<b>13.921</b>



Трошкови службене документације највећим делом се односе на израду Акта о процени ризика у обезбеђењу лица, имовине и пословања и израду Плана система техничке заштите од добаљача „Protecta group“ д.о.о. Београд.

Трошкови претплате за мобилне телефоне односе се на услуге које је извршио „Телеком Србија“ а.д. Београд и „Теленор“ д.о.о. Београд. Друштво је усвојило Правилник о коришћењу службених мобилних телефона дана 21. маја 2020. године.

Трошкови осталих услуга највећим делом се односе на услуге индукционог каљења у износу од 1.151 хиљаду динара од „Ливнице Љиг“ д.о.о. Костолац; термичку обраду и жарење у износу од 950 хиљада динара од добаљача „Термопроцес“ Рушањ и за обраду радног точка багера у износу од 676 хиљада динара од добављача ЈП „ЕПС“ Београд - Огранак ТЕ-КО Костолац.

Трошкови увођења, контроле и одржавања софтвера у износу од 2.968 хиљада динара односе се највећим делом на увођење и одржавање АВ soft пословног софтвера за рачуноводствену евиденцију од добављача „АВ soft“ д.о.о. Београд. (Напомена: 3.3.1- Нематеријална имовина)

**Налаз:** Друштво је у оквиру трошкова увођења, контроле и одржавања софтвера књижило вредност радова на увођењу софтвера уместо на рачуну нематеријална имовина у износу од најмање 2.259 хиљада динара, што није у складу са чланом 42, а у вези члана 5 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, и на тај начин преценило трошкове увођења, контроле и одржавања софтвера и потценило нематеријалну имовину.

**Ризик:** Евидентирањем вредности радова на увођењу софтвера у оквиру трошкова увођења, контроле и одржавања софтвера уместо на рачуну нематеријалних улагања, доводи до нетачног исказивања позиција у финансијским извештајима.

**Препорука број 13:** Препоручује се Друштву да увођење софтвера књижи у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике и Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима.

### Трошкови амортизације

Табела број 36. Структура трошкова амортизације

у хиљадама динара	
Трошкови амортизације и резервисања	2019. година
Трошкови амортизације - грађевински објекти	6.823
Трошкови амортизације - опрема	12.410
<b>Укупно:</b>	<b>19.233</b>

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштво је предвидело да некретнине, постројења и опрему амортизује у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе. У 2013. години извршена је процена фер вредности некретнина, постројења и опреме, којом је повећана вредност основних средстава и додељен нови користан век употребе. Од 2013. године, у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, Друштво се определило да основицу за обрачун амортизације чини процењена



вредност умањена за резидуалну и отписану вредност. Годишњи износ амортизације се добија када се тако утврђена основица подели са корисним веком трајања некретнина, постројења и опреме.

**Налаз:** Друштво је неправилно обрачунавало амортизацију за основна средства која су била предмет процене фер вредности у 2013. години, за годишње обрачуне амортизације од 2014. године па надаље у износу од 29.683 хиљаде динара, јер је за иста сваке године утврђивало нову основицу за обрачун амортизације, на начин да се новопроцењена вредност умањивала за резидуалну вредност и укупно отписану вредност и делила са корисним веком употребе. Отписана вредност се сваке године увећавала за обрачунати износ амортизације текуће године, која је утицала на смањење основица за обрачун, а самим тим и годишњи износ амортизације. Производ тога је да су износи амортизације из године у годину све мањи, а годишњи износ који се амортизује није алоциран на системској основи у току века коришћења средства што није у складу са параграфом 50 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и усвојеним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама којим је прописан метод пропорционалног отписивања некретнина, постројења и опреме. На тај начин Друштво је потценило трошкове амортизације и преценило резултат из ранијих година.

**Ризик:** Обрачун амортизације сталних средстава мимо усвојених рачуноводствених политика, има за последицу нереално исказивање позиција у финансијским извештајима, па самим тим и нереалне финансијске извештаје.

**Препорука број 14:** Препоручује се Друштву да обрачун амортизације за стална средства врши у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и усвојеним рачуноводственим политикама.

## Нематеријални трошкови

Табела број 37. Структура нематеријалних трошкова

у хиљадама динара

Нематеријални трошкови	2019. година
Трошкови стручног оспособљавања - саветовања - семинари	1.120
Трошкови ревизије и адвокатских услуга	259
Трошкови консултантских услуга	472
Трошкови здравствених услуга - систематски прегледе	2.085
Трошкови репрезентације	991
Трошкови осигурања	884
Трошкови платног промета	1.490
Трошкови чланарина	597
Трошкови пореза	1.063
Остали нематеријални трошкови	1.564
<b>Укупно:</b>	<b>10.525</b>

Трошкови здравствених услуга - систематски прегледи односе се на превентивне контролне периодичне прегледе запослених који раде на радним местима са повећаним ризиком рада и који раде на висини и систематске прегледе осталих запослених.



### 3.4.3 Финансијски приходи

Финансијски приходи исказани су у износу од 29 хиљада динара (у 2018. години 57 хиљада динара) односе се на: приходе од камата од трећих лица у износу од осам хиљада динара које се односе на камате по виђењу за средства на текућим рачунима код пословних банака, позитивне курсне разлике по фактурама добављача из иностранства обрачунате на дан плаћања у износу од четири хиљаде динара и приходе по основу ефекта валутне клаузуле у износу од 17 хиљада динара који се односе на плаћање финансијског лизинга.

### 3.4.4 Финансијски расходи

Финансијски расходи исказани у износу од 2.260 хиљада динара односе се на: камату на порез на имовину у износу од 16 хиљада динара, камате на кредите код банака у износу од 1.537 хиљада динара, затезну камату по кредиту код банке 362 хиљаде динара и камату на лизинг код банке у износу од 245 хиљада динара.

### 3.4.5 Остали приходи

Табела број 38. Структура осталих прихода

у хиљадама динара		
Остали приходи	2019. година	2018. година
Вишкови материјала	168	-
Наплаћена отписана потраживања	22.580	359
Приходи од смањења обавеза добављача	-	291
Остали приходи	11.002	13.061
<b>Укупно:</b>	<b>33.750</b>	<b>13.711</b>

Наплаћена отписана потраживања се односе на потраживања која су исправљена у ранијим годинама, а која су наплаћена у 2019. години. (Напомена 3.1.1.1).

Табела број 39. Структура осталих непоменутих прихода

у хиљадама динара	
Остали непоменути приходи	2019. година
"Еко унија" SN д.о.о. Београд	10.912
Инос Балкан за прераду и трговину отпацама д.о.о. Ваљево	90
<b>Укупно:</b>	<b>11.002</b>

Остали приходи у износу од 11.002 хиљада динара односе се на приходе које Друштво остварује испоруком секундарних сировина предузећу "Еко унија" SN д.о.о. Београд у складу са Уговором о купопродаји отпадних материјала број 3382 од 14. новембра 2018. године.

### 3.4.6 Остали расходи

Табела број 40. Структура осталих расхода

у хиљадама динара		
Остали расходи	2019. година	2018. година
Расход опреме	56	62
Мањкови сировина и материјала	36	-
Новчане казне, пенали, накнаде штете другим лицима, изгубљене капаре	-	225
Обрачунати ПДВ за мањак и расходи - опреме, материјала и друго	166	-



Остали расходи	2019. година	2018. година
Накнадно утврђени расходи - повраћај рн. добављача - купаца	90	-
Остали непоменути расходи	113	3.305
Обезвређење датих аванса	14	-
<b>Укупно:</b>	<b>475</b>	<b>3.592</b>

### 3.4.7 Нето добитак

Табела број 41: Нето добитак

у хиљадама динара

Назив	2019. година	2018. година
Добитак пре опорезивања	11.119	70.145
Одложени порески приходи периода	830	635
<b>Укупно:</b>	<b>11.949</b>	<b>70.780</b>

### 3.5 Извештај о осталом резултату

У складу са чланом 2 Закона о рачуноводству и Одељком 7 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о укупном нето свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха. Компоненте осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

### 3.6 Извештај о променама на капиталу

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2019. годину утврђено је да предметни извештај, одражава финансијски положај Друштва, да је састављен у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграфом 106 - 110 и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Друштва које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

### 3.7 Извештај о токовима готовине

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Друштва као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2019. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са МРС 7 - Извештај о токовима готовине, чиме су обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Друштва у оквиру пословних активности, активности инвестирања и финансирања.

### 3.8 Напомене уз финансијске извештаје

У складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграф 112 и чланом 2 Закона о рачуноводству, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама,



додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Друштво дужно да обелодани.

Напомене уз финансијске извештаје Друштва састављене су у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја и чланом 2 Закона о рачуноводству.



**ПРИЛОГ III**

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ  
ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА ПРОИЗВОДЉУ, РЕМОНТ И МОНТАЖУ МАШИНА И  
ОПРЕМЕ „ПРИМ“ ДОО КОСТОЛАЦ  
ЗА 2019. ГОДИНУ**





<b>САДРЖАЈ</b>	<b>Страна</b>
1. Биланс стања на дан 31. децембар 2019. године.....	63
2. Биланс успеха за период од 1.1.2019 до 31.12.2019. године.....	67
3. Извештај о токовима готовине за период од од 1.1.2019. до 31.12.2019. године.....	70
4. Извештај о променама на капиталу за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године.....	71
5. Извештај о осталом резултату за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године.....	72



## 1. Биланс стања на дан 31. децембар 2019. године

Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара		
		2019. година	Претходна година	
		Текућа година	Крајње стање 31.12.2018.	Почетно стање 1.1.2018.
<b>АКТИВА</b>				
<b>А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ</b>				
<b>Б. СТАЛНА ИМОВИНА</b>		<b>374.648</b>	<b>384.575</b>	<b>399.796</b>
<b>I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА</b>				
1. Улагања у развој				
2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права				
3. Гудвил				
4. Остала нематеријална имовина				
5. Нематеријална имовина у припреми				
6. Аванси за нематеријалну имовину				
<b>II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА</b>	3.3.2	374.648	384.575	399.796
1. Земљиште				
2. Грађевински објекти	3.3.2.1	252.032	258.855	256.679
3. Постројења и опрема	3.3.2.1	122.616	125.720	134.117
4. Инвестиционе некретнине				
5. Остале некретнине, постројења и опрема				
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми				
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми				
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему				
<b>III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА</b>				
1. Шуме и вишегодишњи засади				
2. Основно стадо				
3. Биолошка средства у припреми				
4. Аванси за биолошка средства				
<b>IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ</b>				
1. Учешћа у капиталу зависних правних лица				
2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима				
3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају				
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима				
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима				
6. Дугорочни пласмани у земљи				
7. Дугорочни пласмани у иностранству				
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа				
9. Остали дугорочни финансијски пласмани				
<b>V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА</b>				
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица				
2. Потраживања од осталих повезаних лица				
3. Потраживања по основу продаје на робни кредит				
4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу				
5. Потраживања по основу јемства				



Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара		
		2019. година	Претходна година	
		Текућа година	Крајње стање 31.12.2018.	Почетно стање 1.1.2018.
6. Спорна и сумњива потраживања				
7. Остала дугорочна потраживања				
<b>В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА</b>				
<b>Г. ОБРТНА ИМОВИНА</b>		<b>349.109</b>	<b>378.846</b>	<b>336.297</b>
<b>I. ЗАЛИХЕ</b>	3.3.3	198.047	152.606	179.698
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	3.3.3	171.802	119.361	102.038
2. Недовршена производња и недовршене услуге	3.3.3	22.297	30.689	66.814
3. Готови производи	3.3.3	1.685	535	2.688
4. Роба				
5. Стална средства намењена продаји				
6. Плаћени аванси за залихе и услуге	3.3.4	2.263	2.021	7.958
<b>II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ</b>				
1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица				
2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица				
3. Купци у земљи - остала повезана правна лица				
4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица				
5. Купци у земљи	3.3.5	88.628	148.724	142.190
6. Купци у иностранству				
7. Остала потраживања по основу продаје				
<b>III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА</b>				
<b>IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА</b>	3.3.6	13.146	10.725	9.762
<b>V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА</b>				
<b>VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ</b>				
1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица				
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица				
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи				
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству				
5. Остали краткорочни финансијски пласмани				
<b>VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА</b>	3.3.7	48.511	66.329	4.604
<b>VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ</b>				
<b>IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА</b>	3.3.8	777	462	43
<b>Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА</b>		<b>723.757</b>	<b>763.421</b>	<b>736.093</b>
<b>Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА</b>	3.3.9	<b>2.940</b>	<b>875</b>	<b>17.000</b>
<b>ПАСИВА</b>				
<b>А. КАПИТАЛ</b>	3.3.10	<b>409.859</b>	<b>397.908</b>	<b>327.129</b>
<b>I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ</b>	3.3.10	579.472	579.472	579.472
1. Акцијски капитал				
2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу				
3. Улози				
4. Државни капитал	3.3.10	579.472	579.472	579.472
5. Друштвени капитал				
6. Задружни удели				
7. Емисиона премија				
8. Остали основни капитал				
<b>II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ</b>				



Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара		
		2019. година	Претходна година	
		Текућа година	Крајње стање 31.12.2018.	Почетно стање 1.1.2018.
III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ				
IV. РЕЗЕРВЕ				
V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	3.3.10	150.680	150.692	150.696
VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)				
VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)				
VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	3.3.10	151.210	139.247	68.464
1. Нераспоређени добитак ранијих година	3.3.10	139.262	68.467	50.031
2. Нераспоређени добитак текуће године	3.3.10	11.948	70.780	18.433
IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ				
X. ГУБИТАК	3.3.10	471.503	471.503	471.503
1. Губитак ранијих година	3.3.10	471.503	471.503	471.503
2. Губитак текуће године				
<b>Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)</b>		<b>7.316</b>	<b>3.580</b>	<b>5.914</b>
I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА				
1. Резервисања за трошкове у гарантном року				
2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава				
3. Резервисања за трошкове реструктурирања				
4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених				
5. Резервисања за трошкове судских спорова				
6. Остала дугорочна резервисања				
II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.11	7.316	3.580	5.914
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал				
2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима				
3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима				
4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана				
5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	3.3.11	5.243		896
6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству				
7. Обавезе по основу финансијског лизинга	3.3.11	2.075	3.580	5.018
8. Остале дугорочне обавезе				
<b>В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ</b>	3.3.12	<b>19.401</b>	<b>20.230</b>	<b>20.867</b>
<b>Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ</b>	3.3.13	<b>287.181</b>	<b>341.703</b>	<b>382.183</b>
I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.13	56.879	59.812	3.282
1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица				
2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица				
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	3.3.13	52.979	57.501	



Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара		
		2019. година	Претходна година	
		Текућа година	Крајње стање 31.12.2018.	Почетно стање 1.1.2018.
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству				
5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обушављеног пословања намењених продаји				
6. Остале краткорочне финансијске обавезе	3.3.13	3.900	2.311	3.282
II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	3.3.14	1.344	1.241	837
III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	3.3.15	170.264	214.302	310.023
1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи				
2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству				
3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи				
4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству				
5. Добављачи у земљи	3.3.15	170.264	214.302	310.023
6. Добављачи у иностранству				
7. Остале обавезе из пословања				
IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.16	46.279	46.912	44.277
V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	3.3.17	11.897	19.043	22.144
VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	3.3.17	363	280	558
VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	3.3.18	135	113	1.062
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА				
<b>Ђ. УКУПНА ПАСИВА</b>		<b>723.757</b>	<b>763.421</b>	<b>736.093</b>
<b>Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА</b>		<b>2.940</b>	<b>875</b>	<b>17.000</b>



## 2. Биланс успеха за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године

Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара	
		Текућа година 2019	Претходна година 2019
<b>ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА</b>			
<b>А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ</b>	<b>3.4.1</b>	<b>1.218.985</b>	<b>1.539.195</b>
I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ	X		
1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту			
2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту			
3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту			
4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту			
5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту			
6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту			
II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА		<b>1.215.142</b>	<b>1.536.594</b>
1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту			
2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту			
3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту			
4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту			
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		1.215.142	1.536.594
6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту			
III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.			
IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	3.4.1.2	<b>3.843</b>	<b>2.601</b>
<b>РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА</b>			
<b>Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ</b>	<b>3.4.2</b>	<b>1.235.196</b>	<b>1.447.177</b>
I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ			
II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ			
III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		1.150	
IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		8.392	38.479
V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА		284.580	443.644
VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ		25.302	27.140
VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ		865.607	878.304
VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА		22.907	24.527
IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ		19.233	18.778
X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА			
XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ		10.525	16.305
<b>В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК</b>			<b>92.018</b>
<b>Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК</b>		<b>16.411</b>	
<b>Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ</b>	<b>3.4.3</b>	<b>29</b>	



Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара	
		Текућа година 2019	Претходна година 2019
<b>I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ</b>			
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица			
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица			
3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата			
4. Остали финансијски приходи			
<b>II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)</b>		8	1
<b>III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)</b>		21	56
<b>Б. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ</b>	<b>3.4.4</b>	<b>2.260</b>	<b>8.776</b>
<b>I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ</b>		<b>95</b>	<b>119</b>
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима			
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима			
3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата			
4. Остали финансијски расходи		95	119
<b>II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)</b>		2.160	8.582
<b>III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)</b>		5	75
<b>Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)</b>			
<b>Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)</b>		<b>2.231</b>	<b>8.719</b>
<b>З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА</b>			
<b>И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА</b>		<b>3.516</b>	<b>23.273</b>
<b>Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ</b>	<b>3.4.5</b>	<b>33.750</b>	<b>13.711</b>
<b>К. ОСТАЛИ РАСХОДИ</b>	<b>3.4.6</b>	<b>475</b>	<b>3.592</b>
<b>Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>			
<b>Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>			
<b>М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА</b>			
<b>Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА</b>			
<b>Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>		<b>11.117</b>	<b>70.145</b>
<b>О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>			
<b>П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК</b>			
<b>І. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА</b>			





Група рачуна, рачун	Напомена број	Износ у хиљадама динара	
		Текућа година 2019	Претходна година 2019
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА			
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	3.3.12	830	635
<b>Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА</b>			
<b>С. НЕТО ДОБИТАК</b>			
<b>Т. НЕТО ГУБИТАК</b>			
I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА			
II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ			
III. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
1. Основна зарада по акцији			
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији			



### 3. Извештај о токовима готовине за период од од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

у хиљадама динара

Позиција	Текућа година	Претходна година
<b>А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ</b>		
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	<b>1.489.720</b>	<b>1.670.300</b>
1. Продаја и примљени аванси	1.463.866	1.650.994
2. Примљене камате из пословних активности	8	1
3. Остали приливи из редовног пословања	25.846	19.305
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	<b>1.500.805</b>	<b>1.642.185</b>
1. Исплате добављачима и дати аванси	455.519	580.769
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	857.304	856.314
3. Плаћене камате	1.916	4.500
4. Порез на добитак		
5. Одливи по основу осталих јаваних прихода	180.066	200.602
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)		28.115
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	11.085	
<b>Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА</b>		
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)		
1. Продаја акција и удела (нето приливи)		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)		
4. Примљене камате из активности инвестирања		
5. Примљене дивиденде		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 од 3)	<b>7.307</b>	<b>3.627</b>
1. Куповина акција и дивиденди		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	7.307	3.627
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)		
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)		
IV. Нето одливи готовине из активности инвестирања (II-I)	7.307	3.627
<b>В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА</b>		
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)	<b>113.644</b>	<b>42.500</b>
1. Увећање основног капитала		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)		
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	7.644	
4. Остале дугорочне обавезе	106.000	42.500
5. Остале краткорочне обавезе		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	113.070	5.263
1. Откуп сопствених акција и удела		
2. Дугорочни кредити (одливи)		3.283
3. Краткорочни кредити (одливи)	111.414	
4. Остале обавезе (одливи)	1.412	
5. Финансијски лизинг	244	1.980
6. Исплаћене дивиденде		
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	574	37.237
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)		
<b>Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ</b>	<b>1.603.364</b>	<b>1.712.800</b>
<b>Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ</b>	<b>1.621.182</b>	<b>1.651.075</b>
<b>Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ</b>		<b>617.725</b>
<b>Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ</b>	<b>17.818</b>	
<b>Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА</b>	66.329	4.604
<b>З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ</b>		
<b>И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ</b>		
<b>Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА</b>	<b>48.511</b>	<b>66.329</b>



#### 4. Извештај о променама на капиталу за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године

у хиљадама динара

Опис	Компоненте капитала			Компоненте осталог резултата		Укупан капитал	Губитак изнад висине капитала
	Основни капитал	Губитак	Нераспоређен и добитак	Ревалоризационе резерве	Актуарски добици и губици		
<b>Почетно стање претходне године на дан 01.01.</b>							
а) дуговни салдо рачуна		471.503				327.129	
б) потражни салдо рачуна	579.472		68.464	150.696			
<b>Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика</b>							
а) исправке на дуговних страна рачуна							
б) исправке на потражној страни рачуна							
<b>Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.</b>							
а) кориговани дуговни салдо рачуна		471.503				327.129	
б) кориговани потражни салдо рачуна	579.472		68.464	150.696			
<b>Промене у _____ претходној години</b>							
а) промет на дуговој страни рачуна				4		70.779	
б) промет на потражној страни рачуна			70.783				
<b>Стање на крају претходне године 31.12.</b>							
а) дуговни салдо рачуна		471.503				397.908	
б) потражни салдо рачуна	579.472		139.247	150.692			
<b>Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика</b>							
а) исправке на дуговних страна рачуна							
б) исправке на потражној страни рачуна							
<b>Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.</b>							
кориговани дуговни салдо рачуна		471.503				397.908	
кориговани потражни салдо рачуна	579.472		139.247	150.692			
<b>Промене у _____ текућој години</b>							
а) промет на дуговој страни рачуна				14		11.949	
б) промет на потражној страни рачуна			11.964				
<b>Стање на крају текуће године 31.12.</b>							
а) дуговни салдо рачуна		471.503				409.858	
б) потражни салдо рачуна	579.472		151.211	150.678			



## 5. Извештај о осталом резултату за период од 1.1.2019. до 31.12.2019. године

у хиљадама динара

П О З И Ц И Ј А	И з н о с	
	Текућа година	Претходна година
<b>A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА</b>		
I. НЕТО ДОБИТАК	11.949	70.780
II. НЕТО ГУБИТАК		
<b>B. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК</b>		
<b>а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</b>		
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме		
а) повећање ревалоризационих резерви		
б) смањење ревалоризационих резерви	14	4
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања		
а) добици		
б) губици		
3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала		
а) добици		
б) губици		
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава		
а) добици		
б) губици		
<b>б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</b>		
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања		
а) добици		
б) губици		
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање		
а) добици		
б) губици		
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хединга) новчаног тока		
а) добици		
б) губици		
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају		
а) добици		
б) губици		
I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		
II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК	14	4
III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА		
IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК	14	4
V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		
<b>В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА</b>		
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК	11.935	70.776
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		
<b>Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК</b>		
1. Приписан већинским власницима капитала		
2. Приписан власницима који немају контролу		